ҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 186 (11784) | 1968 оной августын 9, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМЫН ҮЗЭЛ СУРТАЛДА ҮНЭН БАЙЛГЫН ГЭРШЭ

Москвагай ажалшадай суглаанууд дээгүүр

Тиссэ мүрэн дээрэхи Чиернэ хотодо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй хоорондо болоһон хэлсээе, социалис оронуудай коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Братиславадахи Зүблөөнэй хүдэлмэрие совет хүнүүд угаа ехэ анхаралтайгаар адаглан хаража байба. Мүнөө манай орон дотор боложо байгаа ажалшадай суглаанууд дээгүүр коммунистнууд, арад зон бүгэдөөрөө КПСС-эй ленинскэ политикые нэгэн һаналтайгаар һайшаана. Социалис интернационализмын үзэл сурталда үнэн байдаг совет хүнүүд социалис хани барисаагаа бэхижүүлхын түла хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэбди гэжэ найдуулна.

(ТАСС).

СИЛОС ЕХЭЭР, ҺАЙНААР БЭЛЭДХЭЕ

…ууһа малай ашаг шэмэ дээшэ…лэдэ силос гол һуури эзэлдэг. …аар бэлэдхэгдэһэн силосгүй… үнеэдһээ һү ехээр абахын ар… гэжэ мүнөө һаалишан бүхэн …нэ болонхой. Шахан таргалуу…жа байһан малда, эхэ хонид…утал буруундашье силос үгэхэ… ашаг үрэ ехэтэй байдагынь мэ…нэ.

…мэһээ республикымнай ажа…уд нинитынгээ адууһа малда …тэ тэжээл—силос ехээр дара…баха гэжэ хүсэдэг, оролдодог. …талаар Кабанскын аймагай …нууд бултанһаа шалгарна. …р үбһэ ногооной шэмэтэйдэ …жа, эртын һайн силос бэлэд… дүршэлтэй. Тус аймагай Шер… совхоз олон жэлдэ ургадаг …к ехээр тарижа, 700 гаран …айнь ногоое силос болгодог. …энэ совхоз 3 мянга гаран …силос даранхай.

…ник ногооной гол хадхажа …үедэнь, сэсэглэхэһээнь урид …хада, һайн шанартай, каро…бэгтэй, үлүүсэ эхүүн бэшэ … болоно гэжэ совхозой мэргэ…эд шэнжэлэн элирүүлээ.

…ун энэ аймагай бусад ажахы…горохые элдэб ороонһото ур…нуудтай холижо таряад, тэ… июлиин хахадһаа силос бол… хуряажа захалдаг байна. …һарада силос дарахада трак…автомашина сүлөө байжа, тэ…ые олоор хэрэглэхэ аргатай …аг. Жэшээнь, Шергинскэ сов…энэ хүдэлмэридэ 14 комбайн, …трактор, 26 автомашина таби…сөөхэн үдэрэй туршада тран…э дүүргэжэ, һайн шанартай … бэлэдхэнэ.

…бүгэдын ашаар Кабанскын …гай ажахынууд июль һарада …нга гаран тонно силос дараа. …ай бүхы республика дотор да…һан силосэй хахадынь шахуу …о бшуу.

…ос дараха хүдэлмэри Түнхэ…Прибайкалиин аймагуудай кол… совхозуудта урагшатайгаар …агдана.

…э жэлэй силос даралгын үедэ …шэнэ арганууд хэрэглэгдэнэ. …Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой механизаторнууд, мэргэжэлтэд силослэхээр таригдаһан ороонһото, бобово ургамалнуудые шэнэ янзаар хуряажа байна. Ногоогоо «ЖВН-6» жаткаар сабшажа баал болгоод, тэрэнээ баал суглуулха түхеэрэлгэтэй силоснэ комбайнаар дары хуряажа, хэршэжэ абана. Энэ ушарта силосэй комбайнууд, ногоо зөөдэг автомашинанууд бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэнэ. Тоолоод үзэхэдэ, энэ шэнэ арга хэрэглэһэнэй ашаар силосэй комбайнай бүтээсэ 2—3 дахин дээшэлһэн байна. Нүгөө талаараа — силостэ ороохо ногооие жаткаар хадахада нилээд доогуур абтажа, силосэй комбайнаар сэхэ хуряаһанда орходоо 15—20 процент ехэ тэжээл абтана гэжэ шэнжэлэгдээ.

Түрүү ажахынуудай шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ абахын түлөө тэмсэжэ байхада, олонхи колхоз, совхозууд энээндэ хайша хэрэгээр хандана, иимэ шухала хүдэлмэриие гэдэргэ татана. Энэнь һүүлэй мэдээнүүдһээ харагдана. Августын 5-най байдалаар, республикын ажахынуудта оройдоо 73 мянга гаран тонно силос дарагдаа. Энэ хүдэлмэри илангаяа Хориин, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Хяагтын аймагуудай ажахынуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Эдэ, мүн бусад аймагуудта силослэхээр хараалагдажа нилээд ехэ горох обёос хоёрой холисо, хара таряан болон бусад ургамалнууд таригдаа һэн. Мүнөө тэрэниие хуряажа абаха болзор үнгэржэ, ногоониинь шэмэ шүүһэеэ алдажа байнхай.

Олон газарта цементээр һайса ханалагдаагүй траншей соо силос дарагдана. Нэгэ траншейе арбаад үдэр соо ногоогоор дүүргэнэ. Силосэй ногоо зөөхэ автомашинануудай кузов ехэ болгогдоогүй байһаар. Мүн дарагдаһан силосэй шанарыень лабораторидо шалгаха хэрэг эмхидхэгдэнэгүй.

Яахадаа иимэ ушар тохёолдоноб? Республикын колхоз, совхозуудта силосэй аяар 200 гаран комбайн заһабарилагдажа бэлэн болоодүй байһаар. Жэшээнь, Хяагтын аймагай ажахынуудта силосэй комбайнуудай хахадыньшье бэлэн бэшэ. Мүн олон газарта силос дараха зохид траншейнүүд дуталдана. Эдэ бүгэдэнь шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ һаад хэнэ бшуу.

Силос ехээр, һайн шанартайгаар бэлэдхэхын тула юу хэхэ болоноб? Нэн түрүүн силосэй комбайнуудые заһабарилжа түргэнөөр дүүргэхэ эрилтэ табигдана. Тиихэтээ хамта силосэй ногоо зөөхэ автомашинануудай кузов үндэр, үргэн болгохо шухала.

Ороонһото, бобово ургамалнуудай холисые гү, али зелёнко түргэнөөр силослэн даража абахын тула Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой механизаторнуудай үүсхэл халуунаар дэмжэхэ шухала. Силосэй ногоо үргэн абасатай жаткаар хадаад, һүүлээрнь силосэй комбайнда подборщик тодхожо тэрэнээ хуряаха, хэршэхэ болоно. Энэ хүдэлмэри эмхидхэхын тула жатка, комбайнуудаа уридшалан тааруулха, бэлдэхэ ушартай.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд силослэхээр таригдаһан ургамалнуудые эгээн зохид болзортонь хуряажа абалгын түлөө сэхэ харюусалгатай. Урда жэлнүүдтэ наран сэсэгые хүсэд эдеэшэтэрнь байлгажа, эшэ набшынь муудашаһан хойнонь, кукурузын хюрууда сохюулһан хойно хуряадаг байгаа. Энэ жэлдэ тэрэниие дабтажа болохогүй.

Байгша ондо силос һайн шанартайгаар дараха хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, зарим ажахынуудта силос дараха технологиин наринаар баримталагдаагүй дээрэһээ шэмэтэй һайн тэжээл ёһын тэдысэ дарагдадаг, тэрэнь айхабтар эхүүн болодо. малай бэедэ хоро хүргэдэг ушарнууд үнгэрһэн жэлнүүдтэ үзэгдөө һэн. Тиимэһээ колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд энэ талаар онсо харюусалгатай.

Һайса ханалагдаһан, бэлдэгдэһэн траншей соо силос хэгдэхэ, ногооень тракторaар һайса нягтаруулан дараха эрилтэ табигдана. Нэгэ траншейе 2—3 үдэрһөө удаарууланrүй ногоогоор дүүргэжэ хаахын тула комбайн, автомашинануудые нэгэ газарта олоор табиха шухала. Энэ жэлдэ дарагдаһан бүхы силосэй шанар лабораторёор шалгагдажа, тэрэниие бэлэдхэһэн хүнүүдэй ажалай түлөөһэн тэжээлэй шанарай зэргээр тогтоогдохо ушартай.

Силос ехээр, һайн шанартайгаар дараха, түсэб даабаряа дүүргэхэ гээшэ колхоз, совхозуудай мүнөөдэрэй шухала зорилго мүн.

АХА ДҮҮ ЁҺООР ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЭ

СОВЕТ-ВЬЕТНАМ ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺАРАДА ЗОРЮУЛАН

Холбоото Штадуудай эзэрхэг муухай добтолгодо эсэргүүсэн вьетнам арадай хэжэ байгаа баатарлиг тэмсэлэй хойноһоо совет хүнүүд хани ёһоной талархалтайгаар адаглан хаража байдаг. Бусад социалис гүрэнүүдтэл адляар СССР орон өөдэбхитэй моральна дэмжэлгэһээ гадна, мүн материальна горитой туһаламжа үзүүлнэ. США-тай эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүү тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын совет-вьетнам хани барисаанай һара мүнөө манай орон дотор ниитын эмхи зургаануудай үргэн туһаламжатайгаар үнгэржэ байна. Хото городуудта, хүдөө нютагуудта ажалшадай хэдэ мянган митинг, суглаанууд, хани барисаанай вечернүүд, мүн олоной хабаадалтатай бусад хэмжээ ябуулганууд эмхидхэгдээ. Эдэ бүгэдэндэ совет гүрэн түрын ба ниитын элитэ ехэ ажал ябуулагшад, ДРВ-һээ ерэһэн делегаци, СССР-тэ байдаг Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын саг үргэлжын түлөөлэлгэтэ эмхиин толгойлогшо Данг Куанг Минь, Советскэ Союздахи Вьетнамай Демократическа Республикын элшэн сайдай зургаанай хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа.

Вьетнам арад зондо материальна туһаламжа үзүүлхэ һайн дуранай хүдэлөөн илангаяа үргэнөөр дэлгэрээ. Хэдэн олон фабрика, заводуудай коллективүүд Вьетнамтай һаналаа нэгэдэлгын вахтада жагсажа, ДРВ-гэй захилнуудые болзорһоонь урид дүүргэнэ.

Вьетнам ханинартаа эльгээхын тула өб найрамдалай жасада мүнгэ зөөри улам ехээр нэмэжэ ороно. Таджикистанай ажалшад энэ жасада зорюулжа хэдэн арбаад мянган түхэриг оруулаа.

Нилээд олон промышленна предприятинууд, институдууд, һургуулинууд ДРВ-гэй иимэшүү предприятинуудтай, эмхи зургаануудтай хани ёһоной холбоо барисаа байгуулаа. Жэшээнь, Москвагай «Красный пролетарий» завод Ханойн механическа заводтой, Вышневолоцкиин хлопчатобумажна комбинат Намдиниин бүд нэхэдэг комбинадтай, Плехановай нэрэмжэтэ Москвагай арадай ажахын институт, мүн Харьковай политехническэ институт Ханойн институдуудтай, СССР-эй Гүрэнэй революциин музей ДРВ-гэй Революциин музейтэй гэхэ мэтээр өөһэд хоорондоо үйлэдбэриин дүй дүршэл, элдэб янзын информаци абалсана.

Һаяхан Москвада совет хани барисаанай бүлгэмүүдэй холбооной, совет-вьетнам хани барисаанай бүлгэмэй, мүн вьетнам-совет хани барисаанай бүлгэмэй харилсаанай түсэбтэ гар табигдаа.

Энэ шэнэ хэлсээнэй ёһоор, манай орон дотор совет-вьетнам хани барисаанай нэгэ һара (августын 20 болотор үргэлжэлхэ юм), Белоруссида «Вьетнамай үдэрнүүд» үнгэржэ байнхай. Вьетнам-совет хани барисаанай бүлгэм өөрынгөө талаһаа ДРВ-дэ «Вьетнам-совет хани барисаанай декада», «Белоруссиин үдэрнүүдые» үнгэргэхөөр бэлдэжэ байнхай. Тиихэдээ Агуехэ Октябриин социалис революциин 51 жэлэй ойн һайндэртэ эдэ хэмжээ ябуулгануудаа зорюулха юм.

Совет дээдэ һургуулинуудта, техникумүүдтэ һурахаяа ДРВ-һээ ерэһэн залуушуулай дунда совет-вьетнамай хани барисаанай бүлгэмэй нютаг нютагай отделенинүүдэй хэжэ байһан хүдэлмэриие тусгаар тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, Украинын отделени Вьетнамһаа ерэһэн студентнүүдэй, аспирантнуудай, стажернуудай һуралсалдань али болохо туһаламжа үзүүлнэ. Тэдээндэ зорюулжа лекци, хөөрэлдөө, экскурси эмхидхэнэ. Эдэмнай Совет ороной ажабайдалтай али али талаһаань тэдэнэй һайнаар танилсаха хэрэгтэ туһална.

США-гай эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүүсэгшэ вьетнам арадай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын, совет-вьетнам хани барисаанай нэгэ һара Зүүн-Урда Азида Америкын империалистнуудай хэжэ байгаа гэмтэ муухай эзэрхэг түримхэй аашада эсэргүүсэн тэмсэгшэ Вьетнамда дэмжэлгэ үзүүлхэ зорилготой совет арадай тодорхой хэмжээ ябуулга болохо ушартай.

С. ЛУБО, С. ШИШКОВ,
(ТАСС-ай корр.).

Сабшалан дээрэһээ мэдээсэнэ:

О

Үнинэй коммунист, Яруунын аймагай Нарһатын совхозой хүдэлмэришэн Саманда Балданович Галданов мүнөө 100 гаран хуса харууһална. Үбгэжөөл сүлөөтэй сагтаа үбһэ сабшана. 30 гаран бухалтай болонхой. Үбһэ хуряалгын дүүрэтэр нүхэр Галданов 100 бухал үбһэ совхоздоо бэлэдхэхээр шиидэнхэй. Зураг дээрэ: С. Б. Галданов.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

АРБА ДАХИН ЕХЭ ҮБҺЭН

Энээнһээ урагша «Путь Ленина» колхоздо үбһэ хуряалга дээрэ эхэнхи хүдэлмэри гараар, морёор хэгдэдэг һэн, Трактор, оньһон машинанууд байбашье, тэдэнь элдэб жэжэ звенонуудта нэгэ-хоёроор тараагдашадаг, гүйсэд һайнаар хэрэглэгдэдэггүй байгаа.

Харин мүнөө жэлдэ колхозой правлени, партком үбһэ хуряалга дээрэ бүхы машина, тракторнуудаа шэнэ гуримаар хэрэглэхэ, сабшалга, хуряалга, һурилгые гол түлэб оньһон техникын хүсөөр бүтээдэг болохо гэжэ шиидээ. Тиигэжэ байгша ондо хуряалгын түрүүшын үдэрһөө хойшо тус колхоздо оньһожоруулагдаһан хоёр бригада үбһэ хуряана. Тэрэнэй нэгые коммунист П. Л. Варфоломеев хүтэлбэрилнэ. Звенодо үбһэ һурилдэг нэгэ оньһон түхеэрэлгэ, тракторай турбан волокушка, мүн гурбан косилкатай трактор, тармуур гэхэ мэтэ бии. Үбһэ сабшадаг агрегадай машинистнар К. Н. Фефелов, В. М. Кобылкин гэгшэд үдэр бүрингөө даабари ходо 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүнөө энэ звеногойхид 3,2 мянган центнер үбһэ һүрилэнхэй.

Коммунист И. М. Немшиловэй даадаг нүтөөдэ оньһожоруулагдаһан звенонь тэдэнһээ ехэ гээгдэнэгүй, баһал 3 мянга шахуу центнер үбһэ сомоод байна.

Тус колхоз нёдондо энэ үеэр оройдоо 600 центнер үбһэ абаад байһан һаа, мүнөө богони болзор соо 6 мянга үлүүтэй центнер үбһэтэй болонхой. Бороогой орожо һаатуулаагүй һаа, түсэбөөр хараалагдаһан найма мянган центнер үбһөөэ һаяар хуу һүрилхэ зорилготой. Удаань ой модо, бургааһа шугын забһар ухашалха, жалга жаама соогуурхи ногоо сабшаха, шадаал һаа горитой нэмэлтэ үбһэ бэлэдхэхын тула оролдоно.

Л. ЛУГОВСКОЙ.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

Республикын колхоз, совхозуудта үбһэ хуряалгын ямараар ябажа байһан тухай

1968 оной августын 5-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Бүхыдөө сабшагдаһаниинь	тэрээнһээ хуряагдаһаниинь	һүрилэгдэһэниинь
Баргажанай	39	86	32
Бэшүүрэй	69	81	69
Зэдын	40	57	21
Яруунын	48	73	33
Баунтын	40	81	26
Загарайн	49	79	39
Захааминай	38	63	19
Кабанскын	59	77	43
Прибайкалиин	56	80	45
Хэжэнгын	44	69	30
Хяагтын	47	72	36
Мухар-Шэбэрэй	66	76	57
Сэлэнгын	38	83	32
Түнхэнэй	46	74	39
Ахын	30	65	28
Улаан-Үдын	52	81	41
Хоринн	39	76	32
Хойто Байгалай	83	100	43

ЗАЛУУШУУЛ ТҮРҮҮЛНЭ

Энэ жэлдэ Дэрээнэй совхо… сабшалангай ургаса хэзээ хэ…айхинһээ һайн. Саг үнгэргэн… оролдоо хада тэжээл яра… абтахаар. Тиимэһээ совхозой …алан дээрэ үглөөнэй үүрһээ …ын хабхар болотор косилка…дай, гар хажуурнуудай ханхи… замханагүй. Үдэр бүри шэ…энэ һүринүүд жэрылдэн бо…. Мүнөөдэрэй байдалаар 15 …ган центнер үбһэн сомогдоо, … мянган тонно силос дарагдаа.

…эжээл бэлэдхэлгэ дээрэ түрүү…дэй зэргэдэ комсомолшууд …н залуушуул ябана. Эндэ …мсомольско организациин үүс… комсомол-залуушуулай …нүүд эмхидхэгдэһэн юм. Нэгэ звеное ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Жан Балданов өөрөө толгойлно. Дурсагдаһан звеногойхид 700 гаран центнер үбһэ хуряагаа. Комсомол-залуушуулай оньһожоруулагдаһан звеное комсомолой комитедэй секретариин орлогшо Даши Рабданов шадамараар хүтэлбэрилнэ.

— Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ залуушуулай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ, — гэжэ комсомольско организациин секретарь Жан Балданов хэлэнэ.

В. ГАРМАЕВ,
«Баргажанай үнэн» газетын хүдөө ажахын таһагые даагша.

ВОСКРЕСНИК СОНОСХОГДОБО

…ОРИ. **(Телефоноор абтаба).** …на оной июлиин 30-да …С-эй Хориин райком, аймагай …дхэхэ комитет хамтын тог… гаргаба. Аймагай ажахы…нда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ …тэнь туһаламжа үзүүлхэ …гоор августын 1-һээ 11 бо… арбан хоногой воскресни… …хохо. Аймагай центрэй бү… эмхи зургаануудай, организа…уудай хүдэлмэрилэгшэд энээн… хабаадаха ёһотой гээд энэ тог… деторнь заагданхай.

…аймагай эмхи зургаан, орга…ци бүхэндэ ажахынуудһаа …ай участок таһалагдажа үгтэнхэй. Тэрэ газарай үбһэ сабшаад, һүрилөөд, ажахыда тушаажа үгэхэ даалгабаритай аймагай эмхи зургаанууд августын 1-һээ үбһэндэ гараба. Жэшээнь, КПСС-эй райкомой 10 хүдэлмэрилэгшэд Анаагай совхозой 3-дахи отделенидэ үбһэнэй хүдэлмэридэ хүдэлхөөр гараба. Мүн үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэрилэгшэд Анаагай совхоздо, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй хүдэлмэрилэгшэд Дээдэ-Тайлсын совхоздо гэхэ мэтээр хүдэлхэ юм.

А. МИТРУЕВА,
КПСС-эй райкомой секретариин туһалагша.

ВЬЕТНАМТАЙ ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН ЖАГСААЛ

Демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн Федерациин президент Родольфо Мекнни уласхоорондын хуралдаанай дүнгүүдтэ зорюулагдаһан түгэсхэлэй пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ нигэжэ мэдүүлбэ: «Бүхы оронуудай залуушуул Вьетнамда эсэргүү США-гай эзэрхэг түримхэй добтолгые, мүн ДРВ-е бомбодолго энэ дары болюулха, Урда Вьетнамһаа американ сэрэгүүдые гаргаха» гэһэн нэгэн һаналтай эрилтэ табиба.

Иимэ эрилтэнүүд тухай «Вьетнам вьетнамайхидтаа хабаатай байха ёһотой» гэһэн мэдүүлгэ соо бэшэгдэнхэй. Фестивальда хабаадаһан 20 мянган хүн бултадаа тэрэ мэдүүлгэдэ гараа табиһан байна. Парижда тусхай хэлсээ хэжэ байһан Вьетнамай, Америкын делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ Федерациин түлөөлэгшэд тус мэдүүлгэ барюулха юм.

Вьетнам арадай дайсанаа даража илахын түлөө эдир залуушуулай тэмсэл тухай энэ оной эхээр ВФДМ-гэй соносхоһон бүхэдэлхэйн кампаниин үрэ дүнгүүдые пресс-конференци дээрэ дуулгаа. Тэрээндэ 92 гүрэнэй эдир залуушуулай ба студентнэрэй 186 эмхи зургаан хабаадалсаа.

Тиихэдээ залуу хүнүүд Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын 400 мянган марка бүхы оронуудта тараажа, яһала ехэ мүнгэ зөөри суглуулаа гээд ВФДМ-гэй түлөөлэгшэ Ричард Тырлюк (Польша) пресс-конференци дээрэ мэдээсэбэ. Вьетнамтай һаналаа нэгэдэлгын центр фестиваль дээрэ нээгдээ һэн. Вьетнам үетэн нүхэдтөө эльгээхэ бэлэгүүдые асарһан делегацинууд үдэр бүри эндэ ерэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, Англиин залуушуул 27 мянган фунт стерлинг суглуулаа. Сириин делегациһаа 2 мянган доллар оробо. Болгариин залуушуул Вьетнамай үхибүүдтэ хубааха бэлэгүүдые, машина ба тракторнуудые тээһэн 14 вагон Вьетнам худар эльгээхэ һанаатай.

«Һаналаа нэгэдэлгын поезд» сентябрь һарада Софиһаа мордожо, Ханой ошохо юм.

«Үүргэ уялгамнай дүүрээ гэжэ тоолоногүйбди», — гээд Ричард Тырлюк хэлэбэ. «Вьетнамтай һаналаа нэгэдэлгын кампани Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлые дараха, энэ ороной арад зоной түгэс илалта туйлаха хүрэтэр үргэлжэлхэ юм».

Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын делегациин толгойлогшо Чан Ван Ты фестивальда хабаадагшадта бултандань баясхалан хүргэбэ. Энэ дэмжэлтэ Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэмнай шэнэ хүсэ нэмээнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

(ТАСС).

Софи.

ФЕСТИВАЛИИНХИДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ ЗОРЮУЛАГДАҺАН УУЛЗАЛГА БОЛОО

СОФИ. (ТАСС). Залуушуулай ба студентнэрэй бүхэдэлхэйн IX фестивалиин дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, тэрээндэ хабаадагшадай хүндэлэлдэ зорюулжа БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков уулзалга хээ.

Залуушуулай бүхэдэлхэйн хуралдаанай амжалтатайгаар дүүрэһэнэй дашарамда бүхы түбинүүдэй элшэн түлөөлэгшэдые Тодор Живков халуунаар амаршалаа.

Уулзалга хани халуун оршон байдалда үнгэрбэ.

ДЭЛХЭЙН ЗАЛУУШУУЛДА ХАНДАБА

СОФИ. (ТАСС). Залуушуулай ба студентнүүдэй бүхэдэлхэйн фестивальда хабаадагшад дэлхэйн бүмбэрсэгэй залуушуул, студентнүүдтэ хандаһан бэшэг баталан абаа. Софидахи уулзалга империалистнуудта эсэргүү уласхоорондын залуушуулай хүдэлөөнэй бата нэгэдэлэй ехэ жагсаал болобо. Тиихэдээ вьетнам арадай илахын түлөө, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө, эб найрамдалай түлөө, Вьетнамда эсэргүү США-гай империализмын гэмтэ муухай, эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүүсэн тэмсэгшэ залуушуулай, студентнүүдэй баатар хүсэ, бата нэгэдэлые фестиваль гэршэлэн харуулаа гэжэ тус хандалга соо хэлэгдэнэ.

Энэ уулзалгада хабаадагшад Израилиин эзэрхэг түримхэй империалис добтолгодо дайрагдаһан араб арадуудта, Урда Африка ба Родезидэхи, Португалиин колонинуудтахи дарлалтые, үндэһэ яһатанай илгаа гарган хашалгые буруушаан тэмсэжэ байгаа Африкын арадуудтай, Латинн Америкын ба Азиин арадуудтай дайшалхы ёһоор һаналаа нэгэдэнхэй байһанаа элирхэйлэн харуулаа гэжэ хандалга соо гэмдэглэнэ.

Империализмда, тэрэнэй эзэрхэг түримхэй политикада эсэргүү хүдэлөөндэхи һаналаа нэгэдэл ба бата жагсаалаа бэхижүүлхыень фестивальда хабаадагшад дэлхэйн залуушуулые уряалба.

ЭРХИМ КОЛЛЕКТИВҮҮДТЭ—ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ

СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ сэхэ мэдэлтэй предприятинуудай дундаһаа коммунис ажалай коллектив гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө мүрысөөнэй дүнгые тус министерствын коллеги, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшадай профсоюзай ЦК-гай президиум хамтынгаа заседани дээрэ хаража …

…«Крупский» гэжэ гүрэнэй үүлтэртэ малай заводто (Краснодарска хизаар) коммунис ажалай коллектив гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо. Энэ предприятиин ажалшад өөһэдынгөө хэрэгүүдээр тус хизаарһаа холуур суурханхай юм. Жэшээлхэдэ, үнгэрөөшэ жэлдэ тэдэнэр ороонһото тарилгаһаа гектарай 47 центнер таряа суглуулжа абаһан, үнеэн бүриһөө 4000 гаран килограмм һү һааһан, гүрэндэ ороонһо таряа, һү, мяха худалдаха түсэбүүдээ нилээд үлүүлэн дүүргэһэн байгаа.

Эндэхид коммунис ажалай түлөө хүдэлөөндэ анхарал ехээр табидаг юм. Арбан хүдэлмэришэн бүхэнэй юһэниинь коммунис ажалай ударнигай үндэр дээдэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Тэрэшэлэн «Венцы заря» (Краснодарска хизаар) гэжэ племзавод, Ставрополиин биофабрика, Роза Люксембургын нэрэмжэтэ племзавод (Донецкэ область), «Петровский» гэжэ совхоз (Липецкэ область). Еланай адуу үдхэхэ завод, мүн «Красный кут» гэжэ шубуу үдхэдэг завод (Саратовска область), «Червленные буруны» гэжэ племзавод (Дагестанай АССР) һайнаар хүдэлнэ гэжэ министерствын коллегиин, профсоюзай ЦК-гай президиумэй хамтын заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Эдэ ажахынууд коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргээ харюулна гээд хэлэгдээ.

(ТАСС).

ҺУРАЛСАЛДА ЗАБҺАРЛАЛ БАЙХА ЁҺОГҮЙ

Политическэ һуралсалай түгэсхэлэй хэшээлнүүд дүүрэһээр нилээд саг үнгэршэбэ. Тиигэбэшье үнэндөө коммунист хүндэ һуралсал дууһаа, хүрөө болоо, ямар нэгэн забһарлал, амаралта гэжэ байхаб даа. Бухы наһан соогоо тэрэ һураха, политическэ эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлжэ ябаха уялгатай ха юм. Энээнһээ уламжалан, партийна организацинууд хадаа коммунист бүхэнэй ухаан бодолые түрүү сурталаар зэбсэгжүүлхын хойноһоо саг үргэлжэ оролдожо байха ёһотой болоно.

Улаан-Удэ станциин локомотивна депогой партийна организаци город соогоо нилээд томошуулай нэгэн. Тиимэһээ коммунист бүхэнэй политическэ һуралсалые хиналта доро абахань партбюродо ехэ бэрхэтэй болодог. Гэбэшье энэ асуудалые анхаралгаа алдахагүйн тулада бюрогой заседаниин, хамтын суглаанай хэлсээндэ ходо табижа байдаг. Тиихэдээ тэрэ асуудалые алишье талаһаань, элеэб шэнжэ түхэлтэйгөөр зүбшэхые оролдодог. Иигэжэ хөөрэлдэхэдэ коммунистнар тон эдэбхитэйгээр хабаададаг байна.

Жэшээ болгон һүүлшын нэгэ суглаан тухай хэлэжэ үгэе. Тэндэ «Коммунистнарай үзэл сурталай мэдэрэлые дээшэлүүлхэ тухай» асуудал табигдаа һэн. Энэ асуудал хэлсэлгэ коммунистнарай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэрһэн байна. Олон нүхэд өөрынгөө һуралсалые яажа эмхидхэдэг тушаа анхарал татамаар хөөрэжэ үгэбэд. Мүн политическэ һуралсалда хайша хэрэгээр хандадаг заримашуул яһалахан шүүмжэлэгдэбэ.

Һайн һайн зүйлнүүд тухайнь эндэ тэмдэглэе. Партбюрогой секретарь М. Е. Иванов коммунистнар М. М. Багинский, А. М. Баранов, Б. А. Ивахненко гэгшэдые магтаһан байна. Эдэнэрые ямар хадань магтааб? Эдэ нүхэд ажалдаа угаа абьяас ехэтэй, түрүү хүнүүд. Ниитын ажабайдалда тон эдэбхитэйгээр хабаададаг байхаһаа гадна, теоретическэ һуралсалда ябажа мүн лэ үрдиһэн байдаг шуу. Тээсгэн түгэсхэлэй хэшээлэй болоходо, тэдэнэр гараһан программая һайн ойлгожо, ухаан бодолдоо хадуужа шадаһанаа мэдүүлээ бэлэй.

Ю. В. Астраханцев тухай суглаан дээрэ баһал хөөрэлдөөн болоо һэн. Энэмнай алишье талаараа шадамар бэрхэ, шударгы сэдьхэлтэй хүн юм. Тэрэ хүдэлмэришэн, залуушуулай үдэшын дунда һургуули дүүргээд, түмэр замай транспортын инженернүүдэй институтда заочноор һуража, мүнөө дүүргүүтэй байна. КПСС-эй обкомой гэшүүн һэн туладаа, тэрэ коллективэйнгээ дунда партийна ехэ хүдэлмэри хэжэ байдаг шуу. «СССР-эй түмэр замай эрхим машинист» гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэниинь тэрэнэй ажалайшье, ниитыншье хэрэг үйлые имагтал һайн талаһаань гэршэлжэ үгэнэ гээшэл даа. Тиимэ хүн хамаг юумэндэ харюусалгатайгаар хандадаг, өөртөөшье, нүхэдтөөшье ехэ эрилтэтэйгээр хүдэлдэг, үнэн сэхэ байһаниинь элитэ. Теэд хэн нэгэн өөрынгөө политическэ мэдэрэлые дээшэлүүлхэ гэжэ оролдодоггүй байгаа хадаа нүгөө хэрэгээ заатагүй дохолтуулхаяал һанадаг. Жэшээнь, энэ депогой партийна организациин гэшүүд нүхэд Петряков, Будун, Мыкалев гэгшэд номдо һураха, ухаан бодолоо түрүү үзэл сурталаар зэбсэгжүүлхэ гэжэ оролдодоггүй хүнүүл. Тэдэнэрэй үйлэдбэриин хэрэг үйлые магтахын аргагүй.

Депогой коллектив һайн хэрэгээрээ яһала суурхажа байдаг. Гэбэшье эндэ дутагдал үгы, булта һайн гэжэ яажа болохоб. Нёдондо тодорхойлогдоһон болзорһоо урид 364 локомотив заһабарилгада ороо. Энэ жэлдэ ажалай журам эбдэһэн 67 ушар тохёолдоо. Эдээн тухай депогой коммунистнар һайса бодомжолжо үзэхэ ёһотой болоно. Эдэ баримтанууд хадаа коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин горитой дутагдалтай байһые харуулна гээшэааб даа.

Коммунистын журам эбдээ хада тэрэнэй ябадалые олоной хабаадалгатайгаар хаража үзэхэ шухала гэжэ партиин гэшүүн нүхэр Кузовлев хэлээ һэн. Тиимэ хүнэй нэрые саарһан дээрэ бэшээд, олоной ябадаг газарта няагаа хада яахаб. Тиигэбэл хазагай ябадал гаргагшад нюураа улайхал байха. Хэн нэгэ коммунистын ямар гэм хэһэниие суглаан дээрэ хэһэн элидхэлһээ мэдэдэг ушар тохёолдоһоор шуу.

Имэрхүү эрилтэ һуралсалайшье талаар хэгдэхэ ёһотой. Өөрынгөө саашанхи һуралсал тушаа, эрдэм һургуулияа, политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлхые оролдодоггүй коммунистнар нүхэдэйнгөө үмэнэ харюусаха ёһотой һэн гэжэ депогой коммунистнар хамтынгаа суглаан дээрэ эрилтэ табиһаниинь һайшаамаар. Тиигэхэ ёһотойшье. Партиин Устав дотор коммунистын алибаа һуралсал уялгата зүйл болгон оруулагданхай ха юм. Тэрээгээр болоходо, һураха гэжэ оролдодоггүй коммунист КПСС-эй Уставай эрилтые дүүргэнэгүй гэжэ тоологдохо ёһотой.

Энэ тон зүб эрилтэ. Депогой коммунистнар зүб ёһоор имэ эрилтэ табяа. Партиин гэшүүн жэлэй дүрбэн сагта, ямаршье забһарлалтагүйгөөр һураха, политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ уялгатай. Энээнтэй хамта пропагандистнарые зүбөөр шэлэн олохо, политическэ һуралсалай али бүхы арга дүршэлые хэрэглэхэ, һуралсалай хэрэгсэлнүүдээр, ном һудараар гүйсэд хангаха гэхэ мэтын асуудалнуудта анхаралаа хандуулхые партийна организациин хүтэлбэридэ дурадхаба.

Коммунис ажалай ударник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олголго ехэ удха шанартай, хүмүүжүүлхы шэнжэтэй хэрэг мүн. Ударник гэһэн значок, үнэмшэлгэ абаха гээшэ хүдэлмэришэн хүндэ, илангаяа коммунистда угаа харюусалгатай ушар болоно гэжэ машинист Е. А. Пятибратов хэлээ һэн. Гэхэтэй хамта энэ шухала хэрэгтэ ёһын тэдысэ хандаха ябадал дайралдадаг. Энэ нэрэ олгоходоо һуралсал тушаа онсо анхарха хэрэгтэй. Энэ, юрын коммунистын оруулһан дурадхал хүндэтэйгөөр хүлеэгдэн абтаа. Саашадаа партбюро энээндэ анхарха байһаниинь дамжаггүй.

Мүнөө хүдэлмэришэн бүхэн неделидэ хоёр үдэр амардаг болоо. Хүн бүхэнэй һураха арга боломжо ехэ болоо. «Саг бага, сүлөө олдоногүй» гэжэ шалтаг бариха юумэн үгы. Тиимэһээ амаралтын эдэ үдэрнүүдые коммунистын һуралсалай аша туһада зорюулха али бүхы хэмжээ абахые партбюро оролдожо эхилбэ. Энэнь тон зүб хэрэг. Коммунистын сүлөө саг имагтал тэрэнэй соёл болбосоролой, үзэл сурталай, эрдэм гэгээрэлэй хэмжээе дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаха ёһотой ха юм даа. Энэ зориһондоо тус партийна организаци хүрэхэшье байха.

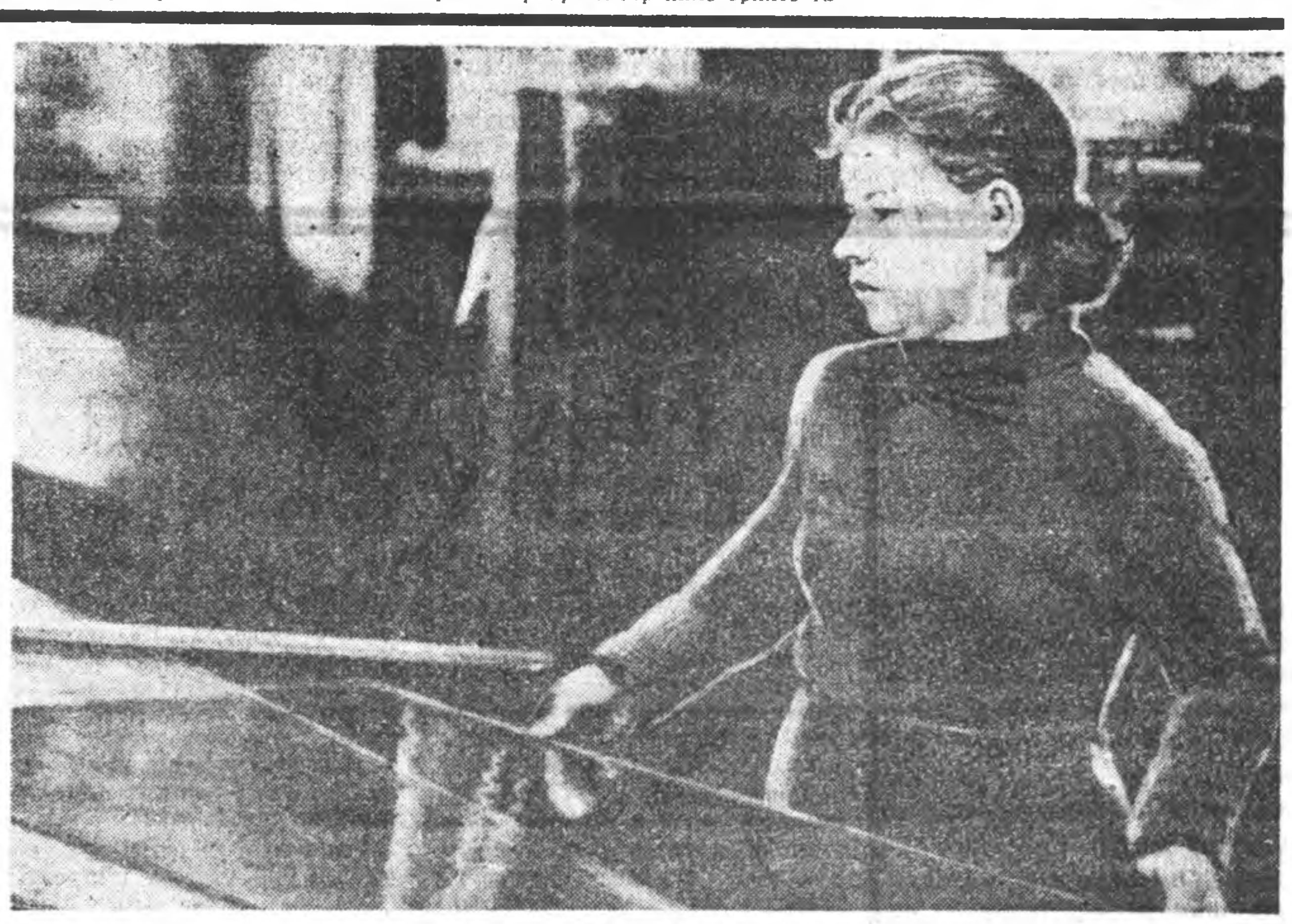
В. СТЕПАНОВ.

ОРОЛДОЛГЫН АША

Партиин Железнодорожно райком һүүлэй үедэ ажалшадай дунда политинформаторнуудай ябуулдаг ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха талаар ехэ оролдолго гаргана. Һаяхан райкомой дэргэдэ районой предприяти, эмхи зургаануудай политинформаторнуудай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэгдөө. Мүнөө тэдэнэр КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ба КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй уулзалгануудай дүнгүүдээр ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулна.

Райкомой ээлжээтэ бюро дээрэ ЛВРЗ-гэй вагонно депогой партийна организаци политинформаторнуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилгээр тоосохо юм.

Л. БОЛДОНОВ,
КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь.

Улаан-Үдын шэлэй заводой коллектив хахад жэлэйнгээ даабари амжалтатайгаар дүүргээ. Шэл отологшо Нина Степановна Богомолова—шэл отололгын, ябталалгын цехэй түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн. Халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэдэг юм. Зураг дээрэ: Н.С. Богомолова.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН хурса зэбсэгүүд

СОВЕДҮҮДЭЙ АНХАРХА АСУУДАЛ

Эртэ хабарһаа орой намар болотор хэдэн зуугаад малшад холын бэлшээридэ малаа туужа гарадаг гээшэ. Тиимэһээ тэдэнэй дунда үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха, соёл сурталай талаар эрилтыень хүсэдөөр хангаха гээшэ гансахан партийна организацинуудай хэрэг бэшэ, мүн нютагай Соведүүдэй, соёл сурталай эмхи зургаануудай шухала зорилго болоно.

Манай аймагай колхоз, совхозууд зундаа малаа Ара Тори, Таглиин нуур тээшэ һүүлэй жэлнүүдтэ абаашадаг болоо. Сэхынь хэлэхэдэ, холохон зайда гарана. Тэндэ хүн зоной байха гэр байрануудаар үшөөл тулюур, соёлой эмхи зургаанууд (улаан булан, культбаза гэхэ мэтэ) үгы тооной. Имагтал колхоз, совхозуудай центрһээ, аймагай түб тосхонһоо ябажа, лекци, элидхэл уншадаг, кино харуулдаг, концерт табидаг байнабди. Мүнөө зундаа аймагай соёлой байшангай (директорынь А. С. Мамаев) агитбригада эмхидхэжэ, Тагли, Ара Торёор хэдэ дахин ябажа ерээ. Тиихэдэ Ториин соёлой байшангай агитбригада мүн лэ тэрээгүүр ябаһан.

Агитбригадануудай программань ямар байгааб гэһэн асуудал гарана: һонирхолтой концерт, концертын урда тээ багахан элидхэл. Һүүлээрнь хатар наадан болоно. Агитбригадынхид ханын газетэ, дайшалхы хуудаһа таргадаг. Малшадай ажал хэрэгтэй танилсажа, нүхэр ёһоной хөөрэлдөө тэдэнэртэй хэдэг юм. Нүүдэл библиотекэ абажа ошоод, номуудыень һэлгэдэг, дахинаа ерэхэдээ ямар ном асарха захилынь абадаг. Һүүлшын газетэнүүдэй һонин тухай хөөрэжэ үгэдэг юм.

Тэрэшэлэн нүүдэл кино холын бэлшээридэ байһан малшадта ошоно, уран һайханай картинануудые, хүдөө ажахын асуудалнуудаар журналнуудые харуулдаг гээшэ.

Мүнөө «Буряад үнэн» газетын хуудаһанда хүмүүжүүлгын хурса зэбсэгүүд тухай хөөрэлдөөн боложо байна. Тон зүб хөөрэлдөөн эхилээ гэжэ һанаха байнаб.

Тиимэһээ холын малшадай дунда соёл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ямар аргаар ябуулагдадаг тухай бии эндэ товшохоноор хэлэнэб.

Зүгөөр энэ хүдэлмэридэмнай ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ мэдэрхэ баатай бологдоно. Нэн түрүүндэ малшадай ажаһуудалай эрилтые хангаха талаар гэр байранууд дуталдана, илангаяа Оёорой совхозой, «Мир» колхозой малшадта. Культбазань һаяхан болотор задагай байһан. Ямаршье хүдэлмэри ябуулхын аргагүй.

Бүри эртээр энэ асуудал аймагай гүйсэдхэхэ комитедтэ зүбшэн хэлсэгдэһэн юм. Зүгөөр абаһан тогтоолнай хүсэд дүүргэгдэнгүй үлэшөө. Совхоз, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энээн тушаа зэмэтэй юм бэзэ. Теэд сельскэ Соведүүд болон аймгүйсэдкомшье эндэ ехэхэн зэмэтэй. Абаһан тогтоолоо бэелүүлхэ хэрэгтэ депутадуудаа, өөһэдынгөө эдэбхитэдые элсүүлжэ шадаагүйбди.

Депутадууд тухай хөөрэхэ зуураа нэгэ имэ һанамжа хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Нютагай, аймагай Соведэй депутадуудаар арад зондоо хүндэтэй, ажал дээрээ габьяатай зон һунгагдаа бшуу. Тэдэнэрэй дунда эрдэм номтой багшанар, мэргэжэлтэд олон. Соведүүдэй дэргэдэ соёлой хүдэлмэриин талаар ниитын комиссинууд байгуулагданхай.

Теэд эдэ зониие, комиссиин гэшүүдые хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ямараар хабаадуулна гээшэбибди? Тон һулаар. Хүмүүжүүлгын, үзэл бодолой хүдэлмэриие имагтал партийна организацинуудай хэрэг гэжэ сомоной Соведүүдэй олохон түрүүлэгшэнэр, аймгүйсэдкомойшье зарим хүтэлбэрилхы нүхэд тоолоһоор. Энэ тон буруу бодол гэжэ һанагдана. Ушар юуб гэбэл, ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын, соёл сурталай хүдэлмэри ябуулха гээшэ Соведүүдэй шухала зорилгонуудай нэгэндэ тоологдодог ха юм.

Энээн дээрэһээ бодоходо, үзэл бодолой, ойлгууламжын хүдэлмэридэ депутадуудые үргэнөөр хабаадуулха, энээн тушаа тэдэнэртэ шанга эрилтэ табиха, партийна организацинуудтай зүбшэжэ, таарамжатай даабаринуудые үгэжэ, дүүргэлтыень хинан шалгажа байбал, тэдэнэрэй үүргэ, харюусалганшье дээшэлхэ бшуу.

Холын малшадта кино харуулхадаа киногой эхилхын урда тээ элидхэл, лекци заабол уншаха хэрэгтэй гэжэ зарим нүхэд захяа заабари үгэдэг гээшэ. Энээн тушаа бодожо, хөөрэлдэжэ үзэмөөр. Зарим ушарта һайн бэлэдхэлтэй лекторые олохонь бэрхэтэй байдаг. Мүн хэн лекторэй ямар асуудалаар бэлэн лекцитэй байхаб. Мүнөө партийна организацинуудта политинформатор... бүлэг байгуулагданхай бшу... нэ һайл һаа һарадаа 2—3... гээшэ, худалаар хэлээд... Энэ кинотой тус колхоз... совхозһоонь нэгэ политин... торые эльгээлсэжэ байбал... гэжэ һанаха байнаб. Юуб... политинформатор колхоз,... зойнгоо эрхэ байдал мэдэ... зоноо таниха, нүхэрэй ёһо... рэлдэжэшье шадаха х... Аймагһаа, республикаһаа... лектор лекциеэ уншаад... шадаг заншалтай. Харин... ажахыһаа ерэһэн политин... тор малшадай ажал х... ажаһуудалтайнь танилсаа... туу дундыень элирүүлжэ,... хэмжээ абаха аргатай.

Политинформаторай ... ябалсахада үшөө нэгэ ... лань юуб гэбэл имэ: мүн... шад хаанашье байбал ради... наха хүсэд арга боломжо... — олониинь транзисторна... нигуудые абаад, малдаа ... Өлдэб дамжуулгануудые ... даг, олон асуудалнуудтай ... даг, заримыень хүсэдөөр ... доггүй, зүбөөр тайлбарил... дадаггүй. Холоһоо ерэһэн ... тэ хандахаяа түбэгшөөдэг. ... өөрын хүнэй ерэхэдэ, ай... хангүй һуража абадаг ... Энээниие хараадаа абангүй... жа болохогүй гээшэ ха.

Холын малшадта кино, ... текэ гэхэ мэтые эмн амяар... гэжэ байхань бэрхэтэй б... Машина, бусад транспорт ... дадаг, ондоошье шалтаг... дайралдадаг. Тиимэһээ э... хамтаруулжа ябуулхада ... таарамжатай. Бэе бэедээ то... тангүй ха юм. Зүгөөр т... графигаар ябуулха. Тиим... кино ерэхэ гэжэ малшад эрт... мэдээд, бэлдэжэ байха бшуу... гаад ялайб, манайшье эн... фигһаа гараха, хараала... болзортоо ерэхэгүй ушар ... үзэгдэдэг. Теэд энээнтэй ... болохогүй, зэмэтэ нюур... шанга хэмжээнүүдые аба... ха хэрэгтэй.

Имэрхүү байна минии ... жа, бодолнууд. Хүмүүжүү... үзэл бодолой хүдэлмэридэ ... Соведүүд, депутадууд, совет... хитэд хам оролсохо зэргэтэ... дахинаа дабтаха хүсэлэнтэй...

Г. ХАЙДУК...
Зэдын аймсоведэй гүйсэд... түрүүлэгшын орлог...

ҮГЭ, ХЭРЭГЭЭРЭЭ ТУҺАЛНА

Элдэб станогуудай, бусадшье механизм, түхеэрэлгэнүүдэй шуугаан цех соо замханагүй. Сэбэр сагаан халаад үмдэһэн Григорий Максимович Величко аалиханаар ябажа, хүдэлмэришэдэй ажалыень харана, шэнжэлнэ хэбэртэй. Нэгэ залуухан басаганай хажууда хүрэжэ ерээд бүришье удаахан зогсожо хараба. Энэншье ойлгосотой. Тэрэ басаган һаяхан хүдэлмэридэ абтаһан, хэхэ ажалаа үшөө хүсэд шудалаагүй, хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй үшөө болоогүй ха юм. Харахадань ехэл ярана хэбэртэй. Теэд хараалагдаһан саг соо ажалаа хэжэ үрдинэгүй.

Ондоо хүн тэрэ басаганай хажуугаар минншье гараад ябашаха байгаа бэзэ. Намда ямар хэрэг бэ, ажалда ороо хадаа хүдэлыш, үйлэдбэри дээрэ няньканууд үгы ха юм гэжэ һанаагаа заһаад. Зүгөөр Григорий Максимович тиимэ хүн бэшэ.

Басаганай ажаллахые удаахан хаража: байл даа басаган, иигэжэ тухашаржа хүдэлөө хадаа удаан тэнсэхэтүйш. Харал даа, энэ ажалышни иигээд бүтээбэл түргэн байха,—гэжэ хэлээд, өөрөө тэрэнииень хэжэ оробо. Басаганшье харана. Олон юумэ мэдэжэ, ойлгожо абана хэбэртэй.

Григорий Максимович удаахан хүдэлжэ харуулаад, — ехээр яарангүйхэн хүдэлөөрэй. Ажалшье урагшатай байха,—гээд саашаа ошоно.

Аха нүхэрһөө бодото туһаламжа абаһан басаганшье баярай сэдьхэлээр дүүрэжэ, ажаллажа ороно.

Үдын забһарлалгын үеэр цех соо ээлжээтэ хөөрэлдөөн болобо. Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай мал үүсэлэлгын цехэй хүдэлмэришэдтэй, тугаархада, тэрэ залуу басаганда туһалжа байһан Григорий Максимович Величко, хөөрэлдөөгөө хэжэ оробо. СССР-эй Верховно Соведэй һүүлэй сесси дээрэ абтаһан гэр бүлэ тухай Хуули тушаа политинформатор суглараагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Хөөрэлдөөниинь һонирхолтойгоор үнгэржэ, олон асуудал гараһан байгаа.

Григорий Максимович энэ хөөрэлдөөндэ эртээнһээ бэлдэһэн, комбинадай юрист-консультанттай уулзажа, зүбшэл абаһан байна.

Долоон хоногто хоёр дахин—үдын забһарлалгын үеэр, үгышье һаа халаанай эхилхын урда тээхэнэ политическэ информаци энэ цехтэ үнгэргэгдэдэг юм. Һүүлэй үедэ ямар асуудалнуудаар үнгэргэгдөөб гэбэл, КПСС-эй июлиин Пленумэй шиидхэбэреэр, социалис гүрэнүүдэй коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй уулзалгын материалнуудаар, түрэл орон дотор ... лын саана боложо байһан ... нууд тухай.

Политинформаторнуудай ... гань ехэ. Цехтэнь олон ... Ехэнхинь залуушуул. Бул... дэб янзын асуудалнуудаар ... ходог, олон янзаар тайлба... ойлгодог зон. Тэдэнэртэ ... хэлэжэ, ойлгуулжа үгэхэ ... тэй. Тиимэһээ политинфо... рай уялгые эрдэм һургуу... ажабайдал болон ажаһууда... дэхэ, хүдэлмэриин дүй дүр... хүн дүүргэжэ шадаха ... бшуу. Тиимэ хүнүүдэй нэг... гэжэ Григорий Максимо... комбинадай мал үүсэлдэг ... партийна организаци то... байна.

Энэ даабари, коммунист... найдабариие нүхэр Величко... сэхээр дүүргэжэ ябана. ... олон хүнүүдые суглуулжа... рэлдэхые хүлеэдэггүй. Бул... лэгөөрнь, халаан, бригад... суглуулжа хөөрэлдэдэг, ду... шэлөө абалсалга эмхидхэжэ... шалтай.

Элдэб асуудалтайгаар г... тайгааршье нүхэдынь по... форматортаа хандадаг юм. Б... ень анхаралтайгаар шагна... дэхэ, шадаха юумээ тэрэ ... дань шиидхэдэг, үгышье бо... шадань—комбинадай парт... профсоюзна комитедтэ, дир... хандадаг. Зүгөөр энэ тэрэ ... аргагүй хүүлхэб гэжэ х... найдуулдаггүй, сэхэ руунь ... дэг.

Нэгэ имэ ушар болоһон ... гаа. Һарын дүнгөөр гарадаг ... гэн шан намда юундэ хүр... гээшэб гэжэ залуу хүдэлм... асууба.

— Өөрөө юун дээрэһээ ... һананаш,—гээд Григорий М... мович хандаба. Тэрэ хүбүү... жо үзөөд, намда шан зүб ү... гэжэ мэдэрһэн юм. Ушары... бэл, энэ хүбүүмнай тэрэ ... архи уужа, хулитан заш... гаһан, ажалай журам эбдэһ... гаа.

Иигэжэ үнэн зүрхэнһөө ... дэжэ, буруу зүбыень ойлгу... хододоо оролдодог юм. ... өөрөө ажал хэрэгээрээ бод... шээ харуулдаг хүн.

Цехэйнь хүдэлмэришэд ... Величкые хүндэлдэг, тэр... жэшээ абажа ажаллахые о... дог болонхой. Ажал хэрэгы... тус цехтэ урагшатай ябана... рысэгшэдэй түрүү зэргэдэ ... хай. Хахад жэлэй даабари... дүүр 5 мянган тонно мяха... шаагаа.

Эдэ бүтэдэлэ политинфо... рай хубитань тон ехэ.

Г. ХАРЧЕН...

Түнхэнэй жэмэс-овощой завод табан жэлэй дүүрэтэр 3 миллион 670 мянган түхэригэй продукци гүрэндэ үгэхэ юм. Мүнөө жэмэс түүлгын халуун хаһа ороод, энэ предприятиин коллектив сүлөөгүй байна. Зураг дээрэ: заводой түрүү бригадын бригадир Мария Гришкова.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХАҺА ЭХИЛЭЭ

Эхэ оронойнмай промышленность нооһоной шанарта эрилтээ жэл ерэхэ бүри дээшэлүүлнэ. Энэ 1968 онһоо эхилжэ, һайн шанартай, нарин нооһоной сэн 20 процентээр ехэ болгогдоо. Ушар тиимэһээ колхоз болон совхозууд нарин нооһотой хонидойнгоо тоо толгойе улам олошоруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ уялгатай болоно. Байгша ондо абтаһан нооһоной шанарые харахада, республика доторхи хонид гол түлэб нарин нооһотой болгогдоо гэжэ хэлэхээр. Августын 1 болотор республикымнай ПОШ фабрикада тушааһан нооһоной 84,9 процентнь нарин, 13,4 процентнь нарибтар, 1,7 процентнь шэрүүбтэр, шэрүүн байгаа.

Нарин нооһотой хонин олон болгогдобошье, тэдээнһээ абтадаг «сагаан алтанай» шанар, хэмжээн дээшэлнэгүй. Богони аад, үлүү гарама нарин нооһотой хонидой тоо толгой үсөөрнэгүй. Энэ жэл тушаагдаһан нарин нооһоной 82 процентнь богони, шанар муутай байшоо. Дунда зэргээр хонин бүриһөө оройдоол 2,6 килограммһаа дээшэ нооһо хайшалдаггүй ажахынууд үшөөл бии зандаа. Мүн 100 эхэ хонин бүриһөө абтадаг хурьгадай тоо олонхи ажахынуудта 70—80-һаа дээшэ гаранагүй.

— Эдэ дутагдалнуудай шалтаганай ехэнхи хубинь үрэжүүлгын хайша хэрэгээр үнгэргэгдэдэг дээрэһээ болоно,—гэжэ эндэ һая зарлагдаһан республикын племстанцинуудай, искусственна аргаар үрэжүүлгын станцинуудай директорнуудай, зоотехнигүүдэй зүблөөн дээрэ Улаан-Үдын племстанциин директор М. Н. Ильин тон зүб тэмдэглээ һэн.

Отарын хонидой нэгэ сагта түрэдэггүй дээрэһээнь хурьга илгаха болоходо олонхинь эхэеэ хүхэһэн зандаа ябадаг. Мүн хониной нооһо хайшалха хүдэлмэри элдэб шалтагаанаар 20—30 хоногто үнжагайруулагдадаг гээшэ. Ушар тиимэһээ олонхи эхэ хонид үрэжүүлгын хаһа болотор туранхай байжа, саг соогоо ототой болодоггүй байна.

Ототой болоһон эхэ хонидые илгажа абаад, искусственна аргаар үрэжүүлхын тула отара бүхэндэ арбаад хуса баридаг. Колхоз, совхозуудай эдэ хусанууд үүлтэрэйнгээ талаар искусственна үрэжүүлгын станцинуудайхиһаа доогуур класстай байдаг хадань үрыень хэрэглэжэ болохогүй юм. Гэбэшье, сентябриин эхеэр ототой хонидой үрэжүүлэгдэжэ дууһамсаар, олонхи ажахынуудай хонишод отарынгаа хусануудые үбэлжөөндэ оротороо эхэ хонидойнгоо дунда һула табидаг заншалтай. Намарай һэрюун сагай болоходо хонид таргалжа, ототой болоод, эдэ хусануудаар үрэжүүлэгдэдэг байна.

Колхоз, совхозуудай муу үүлтэрэй хусануудые үрэжүүлгэдэ хэрэглэдэг ушарые усадхахын, искусственна үрэжүүлгын станциин элитнэ, нэгэдэхи классай хусануудай үрэһөөр эхэ хонидоо үрэжүүлхын тула мүнөө жэлһээ эхилжэ бүхы отарануудта нэгэн доро, августын 1-һээ искусственна үрэжүүлгэ захалхагүй гэжэ дээрэ хэлэгдэһэн зүблөөн һанамжалаа.

Харин хурьгадаа эртэ илгажа абаад, эхэ хонидоо таргалуулжа шадаһан отарануудта хонидые 20—30 хоногой туршада үрэжүүлжэ дүүргэхээр. Бэлшээридэ садажа, ототой болоожо үрдеэдүй эхэ хонидтой отарануудта искусственна үрэжүүлгэ эртэ эхилхэгүй, хусануудые тэндэ һула табихагүй гэжэ хэлсэгдээ.

Иигэжэ ототой болоһон эхэ хонидтой отарануудые шэлэжэ абаад, богонихон болзор соо искусственна аргаар үрэжүүлхэдэ үүлтэр һайнтай түл абтахаһаа гадна, хонишод хожомынь хурьгадаа нэгэн доро илгажа шадаха байна. Отара бүхэниие ондо ондоо сагта богони болзорто үрэжүүлжэ дүүргэхэ гээшэ ажахынуудай хонишодой, искусственна үрэжүүлгын станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго болоно.

— Үрэжүүлгын хаһа болотор таргалһан хонидой ехэнхидээ эхир хурьга гаргадаг дээрэһээ хонишод туранхай малаа үрэжүүлхые оролдохо ёһогүй. Халуунай үедэ хусануудай үрэһэн муудадаг. Тиимэһээ станцинууд хусануудаа үдэрэй наранда һарабша доро байлгаха ушартай,—гэжэ хүдөө ажахын институдай багша нүхэр Немчинов зүблөөн дээрэ дурадхаа.

Эхэ хонидой таргалжа, ототой болоһон хойно богонихон болзор соо, имагтал искусственна аргаар үрэжүүлхэдэ һайн шанартай түл гараха, 100 эхэ хонин бүриһөө олон хурьган абтаха байһаниинь элитэ.

Н. ДАМБАЕВ,
манай корр.

ҺАЙШААЛДА ХҮРТЭНЭ

Нарһатын совхозой хонишод, малшад, һаалишад Цэдэн-Дамба Доржиевые бултааран шахуу хүндэлдэг юм. «Цэдэн-Дамбада найдаагүй һаа, хэндэ найдахабши. Хүнүүдэй захилые заатагүй бэелүүлхые оролдожо ябадаг шуу» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд сэдьхэлээ ханангя хөөрэдэг. Иигэжэ хөөрэлдэхэншье баһа зүйтэй.

Цэдэн-Дамба Доржиев хадаа Нарһатын рыбкоопой автолавкада шофероор хүдэлдэг. Энэ нүхэрнай гансашье эрхим һайнаар машина жолоододог бэшэ, мүн үшөө наймаалагшын тушаалтай юм. Дээрэ дурсагдаһан совхозой бригада, гүүртэнүүдээр саг үргэлжэ ябадаг, хонишодой болон малшадай хэрэглэхэ эгээ шухаг эд бараа, эдеэ хоол гэхэ мэтые наймаалдаг. Хүдэлмэришэдэй захилаар эд бараа асархаһаа гадна, шэнэ һонин юумэ өөрөөшье дурадхадаг. Нүхэр Доржиев эд бараа наймаалха хахад жэлэйнгээ түсэбые 150 процент дүүргэһэн байна.

Рыбкоопой автолавкын шофер Цыбик-Доржо Ринчинов гэгшэ мүн баһа магтаалтай. Нарһатын совхозой бригада, һаалиин гүүртэнүүд болон отарануудаар таһалгаряагүй ябана.

Иигэжэ ажалшадай эрилтые хангажа, бултанай һайшаалда хүртэжэ байхаһаа һайхан юумэн үгы бшуу.

В. ЦЫБЖИТОВ.
Ярууна.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

ЛЕНИНГРАД. Линолеум болон профильно зүйлнүүдые бүтээдэг завод һаяхан ашаглалгада оробо.

Энэ завод жэлдээ 9,5 миллион дүрбэлжэн метр линолеум, 10 миллион погонно метр профильна зүйлнүүдые үтэжэ шадаха. Зураг дээрэ: линолеум гаргадаг станогууд.

ТАСС-ай фото.

Депутат һунгуулиингаа округто

ОРОЛДООД БАЙХАДА

Зарим нэгэн хүнүүд депутадай хүдэлмэриие хялбар бэлэхэндэ тоолодог. Үнэн дээрээ тиимэ бэшэ гэжэ өөрынгөө олон жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ ойлгодог болонхойб. Арбан дүрбэн жэлэй туршада «Аршан» курорт дээрэ ахалагша сестрагаар хүдэлжэ байнхайб. Амархаяа ерэһэн хүнүүдтэй үдэр бүри ушаржа, һанамжа дурадхалыень шагнадагби. Һайн эдеэ хоол бэлдэхүүлхын тула Курзалай столоводо хүдэлдэг коллектив бүхы хабаяа гаргадаг юм. Энэ талаар һанаһандаа хүрэнэбди гэжэ сэхэ хэлэхэ байнаб. Юуб гэхэдэ, олон жэлэй туршада амарагшадай хэниинһшье хоол муугаар бэлдэнэт гэһэн гомдол оруулаагүй. Һанамжа дурадхалай дэбтэртэ баяр баясхалангаа мэдүүлһэн үгэнүүдые бэшэдэг. Дүй дүршэл ехэтэй хүнүүд эдеэ баригшаар манда хүдэлдэг «Эдеэ баригша ариг сэбэрые яажа сахиха ёһотойб?», «Эдеэ хоол гутаахагүйн тула юу хэхэб?» гэхэ мэтэ асуудалаар үе үе болоод лэ хөөрэлдөө үнгэргэдэг заншалтайбди. Энэмнай ехэ туһатай байдаг. Хэдэн жэлэй туршада медицинскэ хүдэлмэрилэгшын уялга дүүргэхэдээ яһала олон юумэ ойлгодог болонхойб. Дүй дүршэлөө залуу үетэнтэй хубаалдадагби. Зарим ушарта тэдэнһээшье һайн юумэндэ һураха саг гарадаг. Курзал соомнай үргэлжэ сэбэр байдаг. Ажалай журам эбдэгшэдтэй эрид шанга тэмсэл хэдэг байнабди. Жэшээлхэдэ, хоол баридаг Тамара Зудаева үбшэнэй ямаршье шалтагаангүйгөөр хахад үдэр хүдэлмэридөө ерэнгүй байшоо. Түрүүшынхеэ хадань тэрээндэ доңгодолго үгэнгүй, алдууень һайнаар ойлгуулжа үгэһэмни, тэрээнһээ хойшо хэһэн алдуугаа дахяад дабтахаяа болёо бэлэй.

Иван Федоров тухай эндэ хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Архи уугаад залихай аашa гаргадаг. гэртэхинээ шуууулдаг байһан. Нэгэтэ айлай сонхо тэһэ татаһан, шууяа шумараа гаргаһан байгаа. Иван Федоровтой нэгэнтэ бэшэ хөөрэлдэдэг, зүб замда орохыень хүсэдэг һэм. Сонхо эбдэһэнэйнь түлөө акт табижа, яла түлүүлээ һэмди. Хөөрэлдөөнэйм нүлөөн үзэгдөө. Һүүл тээшээ яһала заһараа.

Олон үхибүүдтэй эхэнэрнүүдэй үхибүүдыень интернат һургуулида гү, али яслида оруулхын тула нилээд ябуулга хэдэгби. Татьяна Питеева — гурбан үхибүүнэй эхэ — манда хүдэлдэг һэн. Нэгэ үхибүүень интернат-һургуулида оруулаа һэм. Володя Гагарин — эхэ, эсэгэгүй хүбүүн. Хүгшэн эхэдээ байдаг байгаа: һүүлэй үедэ хүгшэн эхынгээшье, багшанарайшье үгэ дуулажа үгэхөө болишоо бэлэй. Володя харууһагүйдэдэг. номоо үзэдэгтүй гэжэ элирүүлээд, тиишэ оруулха хүдэлмэри ябуулаа һэм. Володя тэндэ ороһоор ташха ондоо болоо. Номоошье һайнаар үзэдэг, хүнэй үгыешье дуулаcатай болонхой. Сороковикова, Пантелеева гэгшэд 5,7 үхибүүтэй. Тэдэнэй үхибүүдые мүн лэ интернат һургуулида оруулха талаар туһалааб.

Хирэ хирэ болоод лэ һунгагшадтаяа уулзажа, һанамжа дурадхалнуудыень шагнажа, эрилтыень дүүргэдэг гуримтайб.

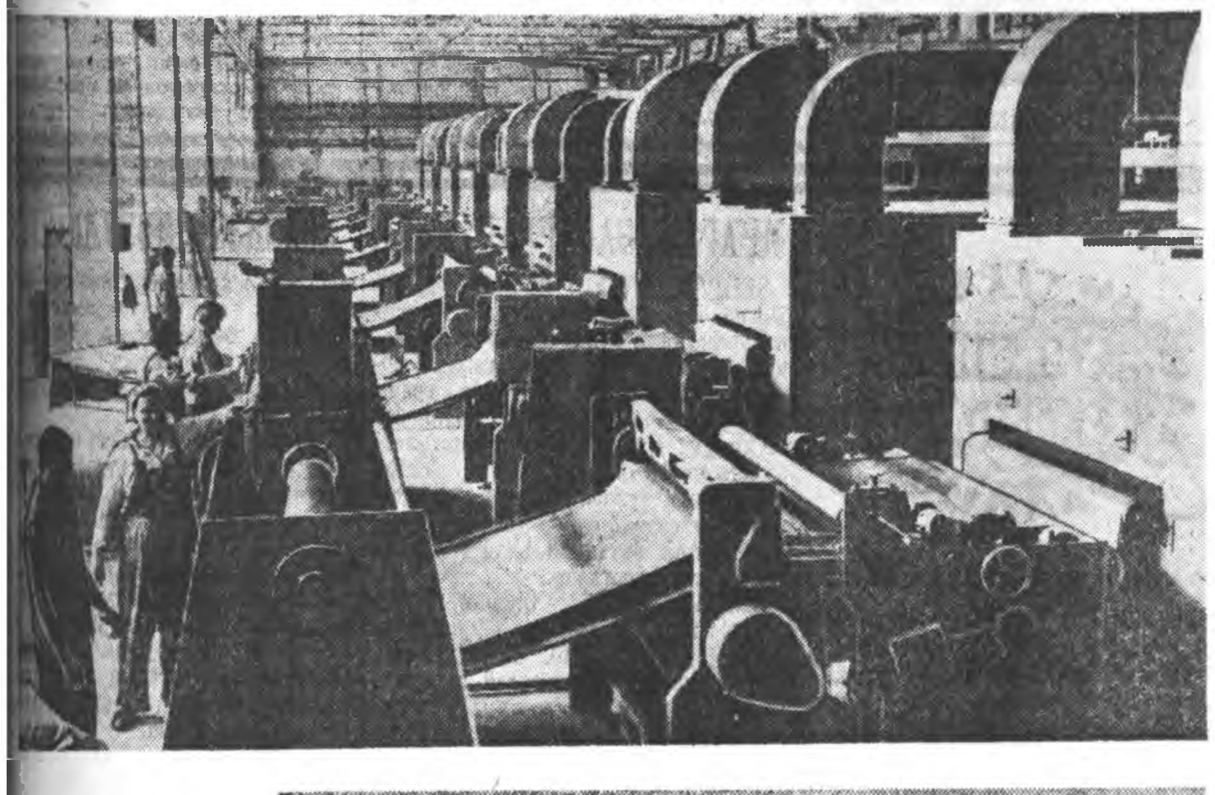
«Аршан» курортдо амархаяа ерэгшэдэй сагаа аятай, хүхюунээр үнгэргэхынь тула нилээд хүдэлмэри ябуулагдажа байдаг. Хатар танца наадаха талмай бии. Кино үдэшэ бүхэндэ харуулагдадаг. Гэбэшье үргэн экрантай кино табигданагүй. Энэ асуудалаар хэдэ дахин аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ хандагдаа һэн. Тиигэбэшье мүнөөдөө зохисотой хэмжээн абтаадхинагүй. Культмассовик Сима Борисовна Цыренова Культурна гэгээрэлэй училищи дүүргэжэ ерээд, яһала оролдосотойгоор хүдэлжэ байнхай. Үшөөл дүй дүршэл үгыдэнэ. Шадаха зэргээрээ ходо туһалдагби.

«Аршан» курорт дээрэхи үхибүүдэй зунай амаралта муугаар эмхидхэгдэнхэй. Һургуулиин үхибүүд зун бүхэндэ гэртээ һуугаад лэ үнгэрнэ. Һамаарха, хэхэ юумэ үгы дээрэһээ үдэшэ орой болотор зайдаг, тамхишье татахаяа ядадаггүй байха. Лагерь эмхидхээ һаа гү, али холын аяншалгада ябуулдаг һаань, таарамжатай байгаа. Үйлсэ зааһан депутатска комиссиие толгойлдогби. Айл бүхэнэй газаа ариг сэбэрые сахиулхын түлөө тэмсэдэг байнабди.

Барилга үргэн дэлисэтэйгээр хэгдэнэ. Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай барилгые түргэдхэхын тула өөрынгөө хубитые оруулаа һэм. Тиихэдэ курортынгоо гэрнүүдэй саг соогоо заһабарида орохын хойноһоо ходо адаглажа байдагби.

Юрэдөө, минии һанахада, оролдоһон хүн хэзээдэшье амжалта туйладаг. Теэдшье депутат хүнэй оролдоогүйдэ хэн оролдохоб даа. Би саашадаа үшөө эршэмтэйгээр хүдэлхые эрмэлзэхэб.

Т. ТРОФИМОВА,
Түнхэнэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй депутат.

КАМЧАТКЫН ЗАГАҺАШАДАЙ ХАЛУУН ХАҺА

Камчаткын загаһашад мүнөө үедэ ехэл сүлөөгүй. Юуб гэхэдэ, чавыча загаһа барилга түлэг дундаа ябажа байна. Энэ загаһанай дунда зэргын шэгнүүр 24—35 килограмм болодог.

Усть-Камчаткын загаһанай комбинат жэжэхэн лосось, түрьһэ, чавычагай консервэнүүдые Эхэ ороной городуудта һаяхан олоор эльгээбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нимэ загаһадые камчаткынхид барина.

АПН-эй фото.

КАЛИНИНСКА ОБЛАСТЬ. М. И. Калининай нэрэмжэтэ Конаковска амһартын завод шэнэ шэ[illegible] түхэлэй продукци ехээр гаргадаг болоо. Энэ жэлдэ 20 түхэлэй амһарта бүтээн гаргагдаба. 1968 [illegible] һүүрэтэр 79 миллион 200 мянган элдэб амһарта бүтээхэ байна. Зураг дээрэ: Валентина Лузан [illegible]тонина Дубова хоёр.

ТАСС-ай фото.

Буянто АЮШИН

ДАБААНАЙ ХАРГЫ

РАССКАЗ

Хубисхалай болохын урда тэд наймаашангууд барандаал «Баргузин-золото» гэжэ зургаантай холбоо барисаатай байхые оролдодог бэлэй.

Тэрэ үедэмнай машина, самолет гэжэ байха бэшэ даа, тиимэһээ холын алтанай уурхайнууд руу эльгээгдэхэ ёһотой бүхы эд бараанай, эдеэ хоолой зүйлнүүдые имагтал үбэлэй сагта моридоор зөөжэ үрдихэ хэрэгтэй байгаа. Яахадааб гэхэдэ, зундаа тиишэ ямаршье харгы байхагүй, хадын түргэн горходшье табихагүй жэшээнэй һэн.

Дабаанай харгы гэжэ түбэгтэй: бүһэдэ хүрэмэ саһан, хабшуу. урдаһаашни ерэжэ ябаһан хүнүүд харгы гаргажа үгэхэгүй, үбэлжөөн дээрэ хонохоёо ерэхэдэнь хэбтэри, дулаан газар буляалдаһан хүйхэршүүлэй хэрэлдээн, наншалдаан тоогүй эхилхэ. Тобшоор хэлэбэл, эндэ «шадаһаниинь эдеэд лэ дүүрээ» байгаа.

Хэдэн олон жэл соо Баргажанай, илангаяа Дэрээнэй буряадууд Дабаанай харгыда түлидаг һэн. Хоринн буряадууд тэдэниие харахадаал хамсыһаа гараа һугалан, наншажа орохо. Юрэдөөл дэрээнэйхиитэ бэрхэтэй байһан юм даа.

Тиигэжэ байтар тэрэ багта Бидаашкын Бадма гэдэг хүн бии болоо, өөдөө үндыһэн гэхэ. Тэрэ хадаа өөрөө ой сооһоо ээм дээрээ модо зөөжэ гэр бариһан, зүгөөр нэгэ тиимэ түлюурхан, үгытэй хүн байгаа. Тэрэниие ажаглаһан нютагайнь нэгэ ута гонзогоршог бэетэй Дугарай Дондоб гэжэ хүн: «Одоол энэ баатар хүн түрөө байна, юрэдөө энээндэ дүрбэн морин шарга холбожо үгөөд, Дабаанай харгыда абажа гарая. Ябабшье тэрэ доромжолдог хүйхэрнүдэйнгээ захадань гаража, залааень гээгэдэхэбди, — тэжэ хэдэн нүхэдтөө доогуур хэлэбэ.

Ехэ үнишье болобогүй. Тэрэ Бадмые үгэдөө оруулагшад—Гомбын Муужаан, Борбоони Доржо, Үхинэй Дугар, өөрөө Дугарай Дондоб гэдэгүүд нэгэ-нэгэ моридоо үгэжэ, Бадмаяа дүрбэн угсараатай болгоод, «Баргузин-золото» гээшэһээ ажал абаба. Тэдэнэр сагаан талха, сай, саахар, спирт, моридто эдюулхэ обёос шэрэдэг байгаа.

Нэгэтэ тэдэнэр «Түнгээнэй амаар» гараад саашалжа ябабад. «Оёогой дабаанай» үндэр гээшэнь хэсүү, ашаагаа хахадынь буулгаха, хоёр дахин өөдэнь зөөбэд ха. Нилээд хүдэлжэ хүлэршөөд, дааpaxa болоходоо:

— Зай, яажа дулаасаха зон гээшэбибди?—гэжэ Үхинэй Дугар сагаан папаахаяа гэдэргэнь һэхэн дуутарба ха. Тиихэдэнь тэндэ дүтэшэг байһан Гомбын Муужаан:

— Асарал даа алха!—гэбэ.

Дугар тэрэниие асаржа, Муужаанда һарбайба. Муужаан нэгэ эгээл ехэ шэлтэй спирт ханза сооһоо гарганхай;

— Бари энэ хадааһа, үзүүрээрнь шэлэй оёорто тулгаад бари!—гэбэ.

Дугар хэлэһэн ёһоорнь барижа, Муужаан нэгэ сохижорхибо. Шэлэй оёор соо буужа, тэдэнэр бүгэдөөрөө спиртээ гоожуулан уугаад, хооһон шэлээ һөөргэнь хайрсаг соо һуулгабад. Ашаагаа тушааха газартаа хүрэжэ ерээд, тэдэ спирттэй хайрсагуудаа хойно-хойноһоо үргэлөөд ороходонь, нэгэшье шалгагша обёороогүй. Холойнь таглаадһанууд ласатай зандаа, али шэлынь архитайб, алиниинь хооһон бэ гэжэ хаанаһаа мэдэхэ һэм даа. Ехэ амбаарай хоёрдохи дабхарта ашаагаа зөөхэдөө, мүнөөхи хүйхэрнүүд хайрсагуудаа зорюута дээрэһээ шэдэжэрхидэг байгаа. Хайрсагууд бута, түгдэ буугаа юм ааб даа, тиихэдэнь хоёр-гурбан адха конфетэ, печени үбэршэлжэ гарадаг һэн ха. Бидаашкын Бадмын энэ аян замынь тиигээд лэ гайгүй үнгэрбэ.

Харин нүхэдтэеэ нэгэтэ дахин аянда гараад ябатарнь, урдаһаань гушаад морин шаргатай долоон хүн ерэбэд ха.

— Эй, хэд юуд гээшэбта, харгы гаргагты!—гэжэ угтажа ерэгшэдэй удамарша хашхарба.

— Бидэ баргажанайхидбди, өөһэдөө харгы гаргагты!—гээд түрүүшын шаргада ябаһан Доржо ёрд гэһэн бэеэрээ гэдэргээ эрьежэ, табадахи шарга дээрэ ябаһан Балмадаа:

— Нүхэр, наашаа дүтэ болохо болоош, мүнөөл юумэн эхилхэнь ёһотой,—гэбэ.

Бадма яаралгүйхэн шаргаһаа буужа урагшаа алхалба. Тэрэшье тэрэ һэн бэзэ:

— Энэ юрэдөө хэзээнэй иимэ бардам болоо баргажанайхид гээшэбта, үшөө мүнөө болотор хэһэнэгүйлтайт,—гэжэ Турантай нютагай нэгэ хүдхэ алхалан ерэбэ.

Тэрэ үедэмнай саг бүдүүлиг байгаа ха юм даа: шадалтайл һаа, нюдаргын хүсөөр өөртөө харгы гаргахаш.

Мүнөө Бадма гэдэгнай тэрээниие угтажа ерээд, захаһаань абажа, саһа уруу шэдэжэрхибэ, тиигээд түрүүшын мориной дугаг татахадань, хахадаараа хуха буужа, ара талын шарганууд һаа нүгөөдэ зургаанай гүйлдэжэ ерэхэдэ, тэрээгээрээ сохижо оробо. Һүүлээрнь хорин найман шаргыень харгын хабшал руу хиидхэбэ.

Иигэжэл ябаад арга шадалаараа хүнүүд хоолойгоо тэжээдэг байгаа ха юм даа. Теэд хүн гээшэмнай улам саашаа—олзо хүрөө гэжэ байхагүй...

Эдэ аяншад тэрэ абажа ябаһан ашаагаа тушаажал һалаһан байгаа. Тоосоогоо хэһэнэй һүүлээр үнөөхи Бадма гэдэгынь «соохор мори» урилдуулжа оробо гэхэл даа. Хаанаһаа хаартын иимэ эрдэмдэ һураһан хүйхэр гээшэб гэжэ нүхэдэйнгөө гайхаһаар байтар тэрэнь алдажа оробо. Алдаба, алдаба, мүнгөөшье дууһаба ха.

Дахаяа «алимбуурдаба». Һүүһаар һуутарнь удангүй даханшье талииба. Нэтэрһэн Бадма:

— Нэгэ мори шаргаяа табинаб!..—гэбэ һэн хаш. Нүхэдынь тэрэнээ болюулжа ядаа. Теэд хүзүүгээрнь бугуулидажа абаашаха бэшэ халаа ошожо унтаа юм ааб даа.

Үглөөгүүр бодоһ гэхэдэнь, Бадма өөһэдынь туһалха гэжэ үгэһэн дүрбэн моридые, олооб гэһэн мүнгэеэ, үмдэжэ ябаһан дахаяа бултыень алданхай, уруу дуруу юумэн һуугаа һэн ха.

Эндэһээ булта гэртээ хариха байгаа. Нүхэдэйнгөө хэдышье аргадаа һаань, Бадма тэдэнээрээ хамта нютагаа бусабагүй—эсэгэһээ айба. Тиигэжэ гансаараа холын нютагта үлөө һэн гэхэ.

Аяар хабар болотор тэрэ хари нютагта олзо зөөриин хойноһоо яһала ябаа, оролдоо, теэд юуэ тиимэ бэлэн юумэ байхань һэм даа, арай шамайхан гэжэ харгынгаа хүнэһэ түхеэржэ, хэдэн зуу-гаад модондо байһан түрэл нютаг тээшээ ябагаар гэшхэбэ ха.

Нэгэтэ Дабаанай харгыда ябатарнь, харанхы болохоор забдаба. «Энэ, байза, эртээнһээ хонолгоёо бэдэрхэ байна» гэжэ Бадма шэбшээд, таатай зохид газар бэдэрбэ. Турантайн хүйхэрнүүдые шаргатайнь шэдэһэн жалгадаа ерэхэдэнь тэрээндэ зорюута бэлдээтэй юм шэнги обоолоотой хуурай модод, дүтэхэн урдажа байһан һубаг харагдаба. Түймэр табихагүй гэжэ бодоод, обоолоотой мододые тойруулан сэбэрлээдгал түлижэ, жаахан зэд домбоёо барин уһанда ошоно.

Уһаяа асаржа галай захада табяад, гуталаа тайлан, орёолтонуудаа хатахыень үлгөөд, сайнгаа бусалтар нюргаа шараха юм байна гэжэ бодоод, гал тээшэ ара нюргаараа хэбтэнэ ха.

Замдаа эсэһэн хадаа халта лурд гэн алдаба гүб гэхэншье тэрэ, юумэн «лурд» гээд, Бадмын дээгүүр галай ошон сасараад, хажуудань нэгэ пэтэн хара хүн дабшалаад һуушаба.

Бадмые суута бар хүсэниинь абарбагүй, зүрхэн хэрэгтэй байгаа. Теэд айһандаа мэдээ табиһан тэрэ модон доромни ухэһэн хүн хүдөөлөөтэй байгаа, тиигээд галда шатахалаа шүрбэһөө татан һүрэжэ бодобо гэжэ ухаалдиха сүлөөгүй гүйжэрхёо һэн хаш.

Нэгэл мэдээ орохоо Бидаашхын Бадма Дабаанай харгыдахи тэрэ хонолгынгоо газарһаа хорёод модоной газарта гүйжэ ябаһан байгаа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Бадмые нютагайнь нүхэд Дабаанай харгыда абажа гарахаяа болиһон юм гэлсэдэг.

АХЫН АЙМАГТА

СОЁЛШОД— МАЛШАДТА

Һаяшаг аймагай соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмэйхид холын хонишод, малшадай гүүртэ, отарануудаар, үбһэшэдэй отогуудаар ябажа, һонирхолтой наада, зүжэг харуулаа. Тэдэнэй репертуарта буряад, ород, монгол арадуулай хурса хонгёо хүгжэмтэй дуунууд, уян нугархай хатарнууд оронхой. Эндэ Ольга Балданова, Лидия Мунконова болон бусадай зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр жэнхинэсэ зэдэлүүлхэдэ, харагшад ехэтэ баясажа, хододоо ерэжэ байхыень урһан байна.

КОСМОНАВТҺАА БЭШЭГ

Орлигой дунда һургуулиин һурагшад лётчик-космонавт, Советскэ Союзай Герой Валентина Владимировна Николаева-Терешковада, өөрынгөө ажабайдал тухай бэшэхыень гүйжа, дэлгэрэнгы бэшэг эльгээһэн юм. Уданшьегүй эндэхи һурагшад түрүүшын эхэнэр космонавтһаа харюу бэшэг абаа. Валентина Владимировна бэшэг доторoo замбуулинай захагүй хизаарта яагаад ниидэһэнээ, мүн өөрынгөө ажабайдал тухай тобшохоноор бэшээд, һурагшадай һуралсалдаа амжалта туйлахыень, саашадаа барисаатай байхыень хүсэһэн байна.

БҮЛӨӨРӨӨ—ҮБҺЭНДЭ

«Коммунизм» колхозой Улаанай Нугын 20 гаран гектар сабшалангые Субан Галсанов хэдэн жэлэй туршада гэр бүлөөрөө сабшажа, һүрилэн тушаадаг заншалтай. Мүнөө эдэнэрнай энэ сабшалангаа сабшажа, бухалнуудые үдэр бүри шахуу жэрылгэн табижа байнхай. Субан Галсановай бүлынхид даажа абаһан 20 га сабшалангай гектар бүриһөө дундa зэргээр 11—15 центнер үбһэ хуряаха зорилготой. Һүүлшын мэдээнэй ёһоор, Галсановтан түрүүшынгээ 80 центнерээр нэгэ һүри бодхooһон байна.

АХА ТУХАЙ КИНО

Ахын аймагтахи шобхо үндэр мундаргатай Саяан уулын хормойдохи үдхэн ой модон соо ажалладаг, ажаһуудаг хонишод, малшад тухай, тэдэнэй туйлаһан амжалтануудые, мүн үзэсхэлэнтэ гоё һайхан нютагайнь байдал зураглан харуулһан шэнэ кино буулгахын тула түбэй телевидениин, республикымнай телестудиин бүлэг хүдэлмэрилэгшэд һаяхан ерээ. Эдэнэр түрүүшын үлэрһөө эхилжэ тэндэхи ажалшадай, геологуудай хүнгэн бэшэ ажалые, мүн ородой мэдээжэ эрдэмтэн — геолог, академик С. В. Обручевой нүхэр, газаршань байһан, манай нютагай суута ангуушан Д. А. Мунконов тухай һонирхолтой кадрнуудые буулгажа үрдиһэн байна. Мүнөө энэ хүдэлмэринь түлэг дундаа ябажа байнхай.

В. ГАЛСАНОВ.

ГУБШУУРНУУД ЗАГАҺААР ДҮҮРЭНХЭЙ...

Манай республикын загаһашад [illegible] һарынгаа дүн согсолбо. Тэдэнэйнь ёһоор, үнгэрһэн һара ха[illegible] манай загаһашадай эршэтэ [illegible]тай, ехэ губшалгын хаһа бай[illegible] гэжэ тэмдэглэмээр.

Буряад ороной хоёр миллион [illegible] зуу мянга гаран гектар [illegible]жээнэй уһан, нуурнуудһаа [illegible] һарада долоо мянга гаран [illegible]тнер загаһан губшагдаа. Энэ [illegible] түсэбөөр хараалагдаһанһаа [1]700 центнерээр, тиихэдэ нёдон[illegible] июль һарынхиһаа 2255 [illegible]тнерээр ехэ болоно.

Мүнөө үедэ манай республикын загаһашад байгша оной до[illegible] һарын түсэбһөө гадуур 5853 [illegible]тнер загаһа баринхай. Тиихэдээ тэдэнэр сентябриин хоёр[illegible] хахадай түсэбөөр олзоборилгоо эрхилжэ байнхай.

Мүрысэжэ байгаа коллективүү[illegible] дунда Баргажанай-Адагай загаһанай комбинат түрүү һуури эзэлнэ. Тус комбинадай загаһашад «Байкалец», «Путь Ленина» гэхэ мэтэ колхозуудай загаһашадтай хамта һарынгаа түсэб 12 дахин шахуу үлүүлэн дүүргэв. Тиихэдээ тэдэнэр долоо һарын туршада 3570 центнер загаһа түсэбһөө гадуур губшаба.

Баргажанай-Адагай загаһанай комбинадай Иван Петрович Малогорошевой бригада республикынгаа загаһашадай дунда ехэ амжалта туйлаа. Тэрэ Байгалай Чивыркуйска тохойдо губшуурнуудаа табидаг юм. Нүхэр Малогрошевай бригада 1000 центнерэй орондо мүнөө 1363 центнер загаһа барижа жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь холо уридшалан дүүргэв.

Тэрэшэлэн «Байкалец» колхозой загаһашад мүн лэ ехэ амжалтатай байна. Юуб гэхэдэ, тус колхозойхид Буряад ороной бусад загаһа олзоборилгын колхозуудһаа эгээн түрүүлэн жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэбэ.

Загаһа олзоборилгын предприятинуудай дунда Нижне-Ангарскын комбинат хоёрдохи һуурида гараа. Тэдэнэр долоон һарынгаа түсэб 124 процент дүүргэжэ, нёдондонойнгоо дурсагдагша үеынхидэ орходоо 900 центнерээр ехэ загаһа баринхай. Тэрэшэлэн Галуута-Нуурай загаһанай ажахын коллектив июль һарынгаа түсэб холо үлүүлэн дүүргэв. Энэ коллектив байгша оной түрүүшын хахадта түсэбөө дүүргээгүй байгаа һаа, мүнөө долоон һарынгаа даабариие үлүүлэн дүүргэв.

Загаһашадай эндэ дурсагдагша амжалтанууд олзын наашалһанһаа дулдыдаа бэшэ, харин өөһэдэйнь эршэтэ ажалаар бэелүүлэгдээ. Эдэ коллективүүд нэгэл газартаа губшажа байнгүй, олзоборилгынгоо участогуудые ходо һэлгэн, нүүжэ байһаниинь һайшаалтай.

Жэшээлхэдэ, Хойто-Байгалай загаһашад хоёр суднаһаа бүридэһэн нэгэ палубаар холбоотой катамаран хэрэглэжэ загаһашалдаг байна. Тэрэ палубань муу эрьетэй газарнуудта загаһашалхадань, хэмэл эрье мэтэ ехэ аятай юм.

Загаһашад мүнөө жэлэйнгээ уялгата түсэбүүдые холо үлүүлэн дүүргэхэ зорилготой байхаһаа гадна, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын, табан жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатай дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Ив. АРТЮНИН.

НАЙМААШАД АМЖАЛТАТАЙ

Горпромторгын хүдэлмэрилэгшэд Улаан-Үдэ хотын ОРС-нуудай, худалдаа наймаанай эмхинүүдэй дунда эд бараанай эрьесын түсэб дүүргэлгээр урда мэтэ түрүү зэргэдэ ябажа байна. Тиин тэдэнэр июль һарада хото, хүдөөгэй ажалшадта 186 мянган түхэригэй эд бараа худалдажа, һарынгаа түсэб 105,4 процент дүүргээ һэн. Илангаяа Худалдаа наймаанай байшантай коллектив (директорынь нүхэр Еманаков) һайнаар ажаллаа. Тус коллектив түсэбһөө гадуур 40 мянган түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйл худалдаба. Тиихэдэ үнгэрһэн һарада 17-дохи магазин (директорынь нүхэр Мальцев) 29 мянган түхэригэй, 9-дэхи магазин (директорынь нүхэр Елисеев) 26 мянган түхэригэй эд бараа түсэбһөө гадуур худалдаа. Июнь һарада орходоо июльдэ телевизор, радио приемник, магнитофон, велосипед, хубсаһа угаадаг машина, холодильник, бүд мүн бусадшье эдлэлнүүд үлэмжэ олоор, ехээр худалдагдаа.

Магазинуудай коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн саг соогоо гаргагдажа, зүбшэгдэдэг гээшэ. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүмүүжүүлгын, ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэлжэ ябуулагдажа байдаг.

Эдэ бүгэдэнь тэдэнэй үрэ ехэтэй ажалай үндэһэ һуури болоно.

Д. КОЛМАКОВ.

Студентнэрэй агитбригада

Москвагай инженерно-физическэ институдай агитбригада манай республикада гастролёор ерэнхэй. Тэрэнэй гэшүүд мүнөө Улаан-Үдэ хотын, Зэдын аймагай ажалшадта хэдэ хэдэн концерт үгөөд байна.

— Гастрольдо гарахынгаа урда тээ бидэ Москва хотын агитбригаданuудай дунда үнгэрэгдэһэн конкурсдо илажа гараа һэмди,— гээд 18 студентнэрһээ бүридэһэн энэ агитбригадын командир Валерий Старых, комиссар Сергей Уланов гэгшэд мэдүүлнэ.

Агитбригадын дуушад, илангаяа Юрий Песковский, Олег Баталин Юрий Дергачев гэгшэд харагшадай магтаал, һайшаалда хүртэдэг байна. Эдэ студентнэр концерт харуулхынгаа хажуугаар мүнөө үеын физикэ тухай һонирхолтой лекци уншана.

Һаяар Москвагай студентнэрэй агитбригада Шэтын Амурска областьнуудай хүдөө нютагуудаар ябаха юм.

Н. ЕФИМОВ.

Ц.-Д. ДОНДУКОВА.

ХҮЛЕЭНЭБ...

(Шэнэ поэмэһээ)

Баһал би Улаан-Үдэдөөб.
Барагар даа хотомнай. Зүдэрөө.
Эсэгэ ороной дайнай
Эхин жэлнүүд байлай.
Үйлсөөр хүнүүд үсөөхэн,
Үхид, гэргэд зүндөө һэн.
Хатуухан лэ һамар, хай,
Хазаха ушар гаранхай.
Хамаг юумэн фронтын түлөө,
Һамагадш үгэнэ бүхы хүсөө.
Зай, өөр тухайгаа одоо
Заахаш бэшэ бодогдоо.
Далайда дуһалш нэмэри,
Далида үдэнш нэмэри гээд,
Бээлэйш оёном дайшадтаа,
Бэлэг эльгэнэм һайса даа.
Ойдо модош отолном,
Орондоо нэмэрил болгоном.
Эдэ бүгэдэ оролдосынгоо
Эльгэ зүрхэндэм олдохогүйдэ
Энэ гэхэ юу хээ һаа,
Эрэлхэг хүбүүнэйнгээ зосоо
Эжы, эхэнэрынь һануулһан,
Элдин нютагаарнь
хангалтуулһан
Ямархан тиимэ галаар
Ялагад гэжэ носолтойб,
Ямархан тиимэ баяраар
Ябадалынь хүнгэн
болголтойб?.. гээд,
Олон лэ оно бэдэрнэм,
Одо мүшэдһөө тунгалаг һүнине
Ой соо зогсон эринэм.
Тайга дээрэ эдэнние
Тараан яларааи сасаа һаань
Суглуулхал һэм, суглуулха,
Сумаа дүүрэн суглуулха.
Хүлэг мориндоо ганзагалаад,
Хүрэжэ шамдаа ошохо һэм.
Окоп соошни орожо,
Ошоод хамта һууһандал,
Тамхилхыншни забһарта
Табин урдаш дэлгэхэ һэм.
Ольһотойхон үгэнүүдээ хэлэжэ,
Онгоошхотойхон гэрыш
һануулха һэм.
Хүхын дуута хабараа
абаашажа,
Хүхэ сэнхир агаараар
амилуулха һэм гэжэ
Хэды үни,
Хэды һүни,
Хэды үдэр...
Һанаһан, манаһан шунални,
Хара тайгада шүлэнги
Зүүтэ ногоон мансы соо
Зүргэлхэжэ түрэбэл даа!
Хотын зүүн тээ Нохойдо һэн,
Хондообо модоной ойдо һэн.
Хамаг һанаа сэдьхэлдэ амар
Хабарай хүгжэм хангюурдана
хүхы,
Хатаралдана, ёохорлолдоно
ургы.
Ногоохон хабар,
Номгон бэшэ хатар —
Унягааараа, ягаагаараа
Уяхан зүрхым, угаагаа.
Хүгжэм! Хүхэ ойн хүгжэм!
Хүдэлгэнэ, мэнэргэнэ
сэдьхэлым...
Дандаа һайхан урасхал соо
Дайнш тухай мартанхайб.
Ойн хүгжэмтэй ооглолдоно
Оодон телогрейкэтэй хүнүүдэй
хүгжэм,
Эндэ хүдэлхөө ерэһэн
Эхэнэр ханинарайм хүгжэм.
Хүрдан хюрөө
Хүрөө, хүрөө гэлдэнэ,
Хурса һүхэ
Үшөө, үшөө гэлдэнэ.
Тайга—ордон нэрьеяхэй,
Томо мододой толгой эрьенхэй.
Орондомнай —
Ой модон хэрэгтэй.
Дайшадтамнай —
Дулаан хэрэгтэй.
Дайнай һүнэхын түлөө
Далайна һүхөө.
Даагаа һүүлдэхын түлөө
Дарьяа табилдана хюрөө.
Үдэшэнь балгаан соогоо
Үргэжэрхин алданабди
потолоогоо.
Аяг зугааша
Абгай Паша
Извещени нүхэрһөө абаһаншье
һаа,
Энээндэ Паша этигэдэггүй.
«Хүлеэжэл һайнаар шадаа
һааш,
Хүрэжэл ерэхэ даа» гэнэ:
Хүндэтэ минии үбгэндэ гээд
Хөөгөөр бэшэдэг ябта дээр.
«Аа, зай, Маша,
Алим шинии зулааша?
Извещени абааб,—гээд
Эндэ бү уйла.
Маша+Саша гээд,
Мантан үзэгүүдээр һиилэ.
Маша: ехээр хүлеэхэб.
Мартахагүйб, шалахагүйб,
хүлеэхэб.
Бусахыншни түлөө
Будаа хадаһандал
Отолхоб, зулахаб ой,
Оройдоош эсэхэгүйб бү ай,
Һүниин хэды зүүдэн
Хүхэ тайгада тамараа хаб...
Хүүхэдэй хэды хүлеэлгэн
Хүрин зүрхөө тамалаа хаб!
Хүлеэнэм...
Һара сагаан — тунгалаг.
Һаруул тодо—мүнгэлиг.
Хараһайб мүнөө, халаг!
Ханилһайб шамтаяа амараг.
Имэхэн һүни байха аа гү?
Инагхам намдаа ерэхэ аа гү?
Этигыш гэжэ хэлэхэ аа гү?
Эмнеэд гарым бариха аа гү?
Үбэл бэшэ, зун һай,
Үдэр бэшэ, һүни һай,
Үе наһанайм нүхэр һай,
Үнэн дуранайм жаргал һай.
Һара сагаан—тунгалаг.
Һаруул тодо—мүнгэлиг.
Хараһайб мүнөө, халаг!
Ханилһайб шамтаяа, амараг!
«Жэл сагууд ошожол байгаал,
Жэмэстэ ургасаа абаһандал
Илалтаяашье бидэ абажа,
Рейхстаг дээрэнь гаража,
Улаан бараар,
Улаан сэрэгшын гараар
Барлаабди,
Баталаабди!
Залуу үедэ зааһан,
Зам нээлтэтэй гэһэн
Заахан даа тэмдэгэй түлөө,
Жаргалта ерээдүйн түлөө
Абанарнай, аха дүүнэрнай
Ами наһаараа түлөө.
Тэрэ нээлтэтэй замаарнь
мүнөөшье
Тэбдэн ябанабди урагшаа.
Бидэнэй энэ харгы
Бэрхэшээлэй урда айхагүй,
Бэдэрһэнээ олохо. Байхагүй.
Багша Ленинэй зааһан гар
тээшэ
Баран зоноо тээгээд,
Баярта хүсэлдөө хүрэхэ,
Тэмсэлнай нэгэн—
Тэнюун амгалан байдал!
Хүн түрэлтэн хүмэдхөө буулган,
Хүһэрээ дайшын урдаһаа
Үнэһэн нюурайнь далтиртар
Үзэн ядан шэртэнэ.
Хүн түрэлтэнэй улаан нюур
һүртэй,
Хүйтэн булад Үхэлэй унама
һүртэй!
Хэр магад
Хэсүү сагай болоо һаа,
Элдин тайбанай оройдо
Эхын зүрхэнһөө үлүү ехэ
Хархисые хааха
Хаалта байхагүй,
Юртэмсые эхэ түрөө,
Юртэмсые эхэ хамгаалха!
Багша Ленинэймнай захирал-
таар
Башни дээрэ Кремлиин
Баранаймнай зүрхэнэй сохисые
Багтаан хамталан,
Алтан стрелкынь жаргал дээрэ
табижа,
Аргамжынь мушхаһанһаа
хойшо
Энэ сагнай
Эхэ оронoймнай аглагта
Эртэ үглөөшье, орой һүнишье
Эршэ шангадаи жэнгиржэл
байдаг,
Энэ жэнгирээн соо
Энэ наһанайнгаа харгы,
Эбхэһээр лэ, эбхэһээр лэ
ябанам.
Дурлаһан ажабайдалайнгаа
дууе
Дууяаһаар лэ, дуулаһаар лэ
ябанам.
Энэ жэнгирээнэй үгы һаа,
Энэ дэлхэй намда
Эзэгүй шэнги байха һэн.
Энэ жэнгирээнэй үгы һаа,
Ажабайдалайм дуун
Аялгагүй шэнги байха һэн.
Энэ жэнгирээнэй үгы һаа,
Эхэ оромнай манда
Эзэн хадага хойто эхэ шэнги
байха юм.
Эсэгэ Ленин,
Эхэнэрнүүд бидэ
Энхэ уудам ороноо
Хөөхэй шэнгеэр үргэхэ
Хүдэр хоёр гартайбди.
Эхэ шэнги энхэрхэ
Эльгэ зүрхэнэй галтайбди.
Хаража үзэе, хани нүхэдни,
Хайрада хүртэһэн гарнуудаа,
Хамтымнай Ерээдүйн түүдэгтэ
Хахалдаһан түлеэ хээ гү?
Харлажа носоһон галые
Һанаагаа зобожо һэргээгээ гү?
Эсэгэ Ленинэй
Эдир халаанай урда
Энэ!—гэжэ
Эдеэндэ ажалай дэбтэһэн,
Энэ!—гэжэ
Эрмэлзэлдэ сагай хэблэгдэһэн,
Энэ!—гэжэ
Энхэрэл революциин шэнгэһэн
Наранай элшэдэ задарһан,
Набшаһадал хээтэһэн гараа
дэлгэхэ
Нангин гү һэшхэлнай?
Нам гү сэдьхэлнай?

«Байгал» ансамблиинхид хатарна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АХА ДҮҮГЭЙ УУЛЗАЛГА

Һаяшаг аха дүү Монголой Хүбсэгэл аймагай уран зохёолшод. Улаан-Баатар хотын гүрэнэй университедэй доцент, философско эрдэмэй кандидат Д. Гармажаб, тус университедэй хэлэ бэшэгэй багша Ж. Бадараа, түбэй радиокомитедэй һүүлэй мэдээсэлэй редактор М. Ширчинсүрэн, «Тоншуул» гэжэ шог журналай харюусалгата секретарь Б. Жамда болон тэндэхи партийна хүдэлмэрилэгшэ Б. Намжилмаа гэгшэд 5 хоногой туршада Түнхэнэй аймагай колхоз, совхозуудаар [...]жа, хүдэлмэришэд, таряашад[...] уулзаһан, дүбэсхаалта [...]нуудтайнь танилсаһан байва[...]

Монголой уран зохёолшо[...]голой арадай хубисхалэй 50[...]лэй ойдо зорюулагдан хэ[...]дэхэ шэнэ номой материалнууд[...] суглуулаа. Энэ хани халуун [...]залга дээрэ Түнхэнэй ай[...] «Саян» газетын редактор Д.[...]ренов монгол айлшадта зура[...]лай бэлэгүүдые бариһан байн[...]

Б. ЦЫРЕНО[...]

КИЕВТЭ «ТУЛАЛДАХАН[...]

МОСКВА, (ТАСС). Шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө гроссмейстернүүд В. Корчной Б. Спасский хоёрой финальна мүрысөөнэй түрүүшын уулзалга байгша оной сентябриин 5-да Киев хотодо үнгэрэгдэхөөр хараалагдана. Энэ мүрысөөндэ арбан хоёр парти наадагдаха юм. Тиимэһээ энэ уулзалгада хэн нэгэниинь 6,5 очкотой болобол, илаһанда тоологдохо юм. Харин тус тустаа 6—6 [...] абажа тэнсэбэл, хэн нэгэн[...] түрүүшын илалта хүрэтэр [...] үргэлжэлжэ, удаадахи [...] партида шүүһэниинь [...] тоологдожо, дэлхэйн чем[...] гроссмейстер Т. Петросянтай [...]тараар дэлхэйн чемпион бол[...] түлөө мүрысэхэ байна.

Мүрысөөнэй главна [...]раар уласхоорондын гроссме[...] С. Флор баталагдаа.

УРУГВАЙДАХИ ЗАБАСТОВОЧНО ХҮДЭЛӨӨН

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Монтевидеоһоо абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, энгэй банкнуудай алба хаагшад Уругвайн ниислэлдэ 24 часай забастовко эхилээ. Салин хүлһэ нэмээхэгүй ябадалда, гүрэнэй банкнуудта сэрэгэй хиналта тогтоохо гэһэн правительствын шиидхэбэридэ харюу болгон соносхогдоошо забастовконуудые хүтэлбэрилһэн 76 хүниие хашажа хэһээжэ оролгые забастовко хэгшэд эсэргүүсэн буруушаана.

Ороной түмэр замуудта мүн лэ забастовконуудай боложо байһанһаа уламжалан, поезднуудай ябалга хүсэдөөр шахуу зогсонхой.

САНТЬЯГО. (ТАСС). Уругвайн забастовко хэжэ байһан хүдэлмэришэд ба алба хаагшадтай талархалгын кампани дэлгэрүүлхые Латинин Америкын ажалшадай профсоюзна нэгэдэлэй саг үргэлжын конгрессэй совет уряалһан байна.

АЦУГИИН ХҮН ЗОНОЙ 12 ЭРИЛТЭ

ТОКИО. (ТАСС). «Ацуги» гэжэ нэрлэгдэһэн, США-гай далайн-сэрэгэй флодой авиациин баазын Ацуги (Канагава префектура) город шадар байгуулагдаһанда эсэргүү хамаатай 12 эрилтэтэйгээр Японой правительствэдэ тус городой зон хандаһан байна.

США-гай авиационно баазануудай байгуулагдаһан тус районд авиационно гэмтэлгэнүүдэй хододоо боложо байдагһаа уламжалан, энэ районой хүн бүхэндэ аюул тохёолдожо болохо байна гээд эрилтэнүүд соонь хэлэгдэнэ. Тус город шадарһаа американ авиабазые усадхахын тулада дары түргэноөр хэмжээ абаха эрилтэ Ацугиин хүн зон хэнэ.

Мито город шадарай американ авиационно полигониие дары түргэнөөр усадхаха эрилтэ правительствада Ибараки префектурын хүн зон хэһэн байна. Тэрэ районд байдаг Японой «Токаймура» гэжэ атомна центртэ авиационно полигоной дүтэ байһаниинь бүришье ехэ түбэгтэй гээд тус эрилтэ соо заагдана.

РЕВОЛЮЦИИН НАЦИОНАЛЬНА СОВЕДЭЙ СОСТАВ СОНОСХОГДОБО

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Конгын арадай национальна армиин ба гражданска оборонын корпусой хамтын комитедэй» коммюнике соо революциин национальна совет тухай хэлэгдэһэн байна. Энэ коммюникее «Голос конголезской революции» гэжэ радио дамжуулһан байна. Соведэй гэшүүдэй дунда Конгын президент А. Массамба-Деба бии.

ТЕЛЕФОН ★ ТЕЛЕГРАФ ХИЛЫН ГААНАҺАА РАДИО

Испаниин ажалшадай тэмсэл

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Испаниин зүүн хойгуур байдаг Гипускоа гэжэ провинцида онсо шанга байдалтай болоо гэжэ соносхогдоо. ЮПИ агентствын корреспондентын Мадридһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, баскнуудай дунда буһалгаан боложо, үнгэрөөшэ неделидэ Сан-Себостьян городой нюуса полициин начальнигые алаһанай дашарамда, тэндэхи засагаархин иимэ хэмжээ абаба.

Йемэнэй зүүн-урда хубида байлдаанууд болоно

АДЕН. (ТАСС). Ороной зүүн-урда хубидахи Рада провинцида монархистнуудай бүлэглэлые Йеменэй Арабуудай Республикын республиканска сэрэгүүд хүреэлээ гээд Санын радио мэдээсэнэ. Хэдэн часай турша соо үргэлжэлһэн байлдаанай үедэ олон тоото монархистнууд усадхагдаа.

Хитадта боложо байһан үйлэ хэрэгүүд тухай

Хитадай урда районуудта зэбсэгтэ тулалдаан үргэлжэлһөөр. Иимэ тулалдаанууд Фуцзянь провинцида һүүлэй үдэрнүүдтэ боложо, түмэр замай харилсаа горитойгоор һаатуулаа. «Шэнэ засагта» эсэргүүсэдэг аад, «заводуудта, таряашадай зэргэдэ» шурган ороһон этэгээдүүд тухай Фуцзяньда тараагдаһан дацзы бао хуудаһанууд соо хэлэгдэнэ. «Эдэ дайсадые усадхаха» эрилтэ нютагай гарнизоной командовани хэһэн байна.

Далай шадарай Шаньтоу городто нюлиин эсэстэ болоһон ушарнууд тухай зарим тэды мэдээжэ болоһон байна. Өөһэдтэнь эсэргүүсэдэг «Хунци» бүлэглэлые дараханьь «Дунфэн» бүлэглэлэй хунвэйбинүүдтэ армиин подразделенинүүд туһалаа. Абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, энэ хашалта хэһээлтын үедэ алуулһан хүнүүд бии.

«Гэмтэдые» Гуйян (Гуйчжоу провинци) городто «олон зоной хараһаар байтар сүүдлэлгэ» августын 3-да болоо. Гуйчжоугай радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Мао Цзэ-дуние, тэрэнэй һамган Цзян Цин ба оборонын министр Линь Бяо гэгшэдые «хардаа гүрдөө» гэжэ сүүдлүүлэгшэдые гэмнэһэн байха юм. 8 хүн элдэб болзороор түрмэдэ хаагдахаар, «хойшһоо саазалагдахаар» шиидхэгдээ. Хэһээлтын һүүлшын хэмжээн хадаа тэдэнэр ямаршье үедэ саазалуулагдажа болохо гэһэн удхатай байна.

Мао Цзэ-дунай өөрынь бэшэһэн «Штаб руу буудалга» гэжэ гаршаглагдаһан дацзы бао хуудаһанай толилогдоһоор хоёрдохи жэлэй ой Пекиндэ һаяхан шуугаатайгаар тэмдэглэгдээ. Энэ ойдо зорюулагдаһан редакционно статья соогоо «Жэньминь жибао» газетэ хадаа «соёлой хубисхалай буунуудай һүрэлгэ шэнгеэр нэрьеһэн», энэ «гайхамшагта дацзи баогой түүхэтэ удха шанар» тухай августын 5-да бэшэһэн байна. Энэ хуудаһан соо бэшэгдэһэн заабариин ёһоор, Хитадай Коммунис партиие һамна зада сохихын түлөө кампаниие Мао дэлгэрүүлһэн байгаа бшуу. Армиин, хунвэйбинүүд болон цзаофанинуудай отрядуудай туһаламжатайгаар бүхы шахуу партийна организацинууд—провинцинуудай, городуудай, уезднүүдэй партийна комитедүүд, министерствэнүүдэй, зургаануудай парткомууд, партийна эхин организацинууд намнан тараагдаһан гү, али ажал ябуулгань таһалдуулан һаатуулагдаһан байха юм. «Штаб руу буудаха» тэһэн заабаряа Мао профсоюзна, залуушуулай, бусад олониитын организацинуудта эсэргүүгээр мүн лэ шэглүүлээ.

«Соёлой хубисхалай» «ангиин тэмсэл» гэжэ харуулагдадаг, «капиталис замаар ябагшадта» эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй гэһэн хэбэртэйгээр харуулагдадаг байгаашье һаань, Хитадтахи буржуазна этэгээдүүд мүнөө хүрэтэр булюу һайн байдалтай зангаараа, хэтэрхэдээ, капиталайнь түлөө процентнүүд тэдэндэ түлэгдэжэл байһаар. «Соёлой хубисхалай» томо буунуудаар буудалга» парти доторхи оппозиционно һанал бодолтониие дарахын тулада, Мао Цзэ-дунай бүлэгэй шанга диктатурые батадхахын тулада зорюулагданхай. Гэбэшье энэ зорилгын хүсэдөөр бэелүүлэгдээгүй байһые ойдо зорюулан «Жэньминь жибаогой» бэшэһэн статья гэршэлжэ үгэнэ. «Түрүүлэгшэ Маогой агуухэ стратегическэ заабаринуудые дүүргэдэггүйшүүлые», «Маогой штабһаа холодон таһарха замда, тэрээндэ эсэргүүсэхэ замда орогшодые» газетэ ехээр шүүмжэлһэн байна.

«Соёлой хубисхалһаа» уламжалан, Хитадай спортивна организацинууд хохидолдо оролсоо. Орон дотор спортивна мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэеэ болиһоор гурбан жэл болоо, стадионууд хаагданхай, спортивна газетэ, журналнууд гаргагдадаггүй. Спортивна бүхы организацинуудай тараагдаһые, тэдэнэй дүүргэдэг үүргын Хитадай армида дамжуулан үгтэһые «батадхаһан» захиралта һаяхан Пекиндэ гаргагдаһан байха юм.

Спортивна хүдэлөөнэй тараагдаһые тайлбарилхадаа, Пекинэй физкультурын институдай «ревкомой» орган болгошо хунвэйбинүүдэй «Тиюй Чжаньсянь» газетэ хадаа спортивна хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэд Советскэ Союзай, Венгриин болон бусад социалис оронуудай дүй дүршэлые «дэлгэрүүлдэг» байгаа гээд бэшэнэ. «Советскэ Союзда һуража байһан хитад студентнүүдтэ харата муухай заабаринуудые үгэдэг байгаа» гэжэ урдын физкультура ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ, Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо, КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Хэ Луниие газетэ зэмэлнэ. Тэрэ хадаа СССР-тэхи олониитын спортивна хүдэлөөнэй дүй дүршэлые шэнжэлэгты гэжэ студентнүүдтэ заадаг байгаа гээд газетэ бэшэһэн байна. «Хэ Лун хадаа мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ, спортсменүүдые, судьянуудые, тренернүүдые бэлдэхэ, тэрэшэлэн спортивна бүлгэмүүдые байгуулха совет ревизионис турималые Хитадта дэлгэрүүлдэг байгаа» гээд газетэ саашань бэшэнэ. Хэ Лун «түрүүлэгшэ Маодо галзуу ехээр эсэргүүсэдэг байгаа» гээд мүн лэ газетэ мэдээсэнэ. (ТАСС).

ИРАГАЙ ЗАСАГААРХИДАЙ ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАН[...]

БЕЙРУТ. (ТАСС). Ирагай революционно командованиин соведэй тунхаглаһан коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Ороной хойто талада болоһон үйлэ хэрэгүүдэй үедэ гражданска ба сэрэгэй гэм зэмэ хэһэн бүхы хүнүүд илгадгүйгөөр амнистилагдаха гэжэ 1966 оной июниин 29-дэ курднуудай түлөөлэгшэдтэй баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор шиидхэгдэһэн. Энээн тухай Багдадай радиогой дамжуулга соо хэлэгдэнэ.

БАГДАД. (ТАСС). Ороной хойто хубидахи сэрэгэй ябуулгануудые зайсуулһан 1966 оной июниин 29-нэй хэлсээн курднуудай асуудалнуудые амгалан ёһоор шиидхэхэ үндэһэ һуури болгон абтаа гээд революционно командованиин сове[...]да тээнь толилһон коммюнике[...] онсолон тэмдэглэгдэнэ. Тус [...] дүүргэлтэ болгохын тулада[...] юумэ совет хэхэ гээд энэ ком[...] соонь хэлэгдэнхэй.

Курднуудай дундаһаа гара[...]дентнүүдтэ, научна хүдэлмэри[...]тэ стипенди тогтоохо, наука, [...]кын элдэб һалбаринуудай тала[...] гэжэлтэй болохо арга курдну[...]гохо гэжэ революционно ком[...]ниин совет мүн лэ тогтоогоо. [...]нуудай наукануудай академи[...] гуулха тухай, тэрэшэлэн Су[...] (Ирагай хойто талын хуби) [...] университет нээхэ тухай шиид[...] гаргагдаһан байна.

РЕСПУБЛИКАНЕЦУУДАЙ СЪЕЗД

МАЙАМИ-БИЧ. (ТАСС). Партиин һунгалтын программын проектые республиканска партиин эндэ боложо байһан съезд үгэ хэлэлгэгүй шахуугаар һайшаагаа. Гол түлэб юрэнхы үгүүлэлнүүд болон найдуулгануудһаа бүридэһэн тус программа Вьетнамдахи уршагта дайн байлдаанһаа уламжалан гүнзыржэ байгаа мүнөөнэй социально-политическэ бэрхэшээлһээ ороноо республиканска парти гаргажа шадаха гэжэ американ һунгагшадта харуулха гансахан лэ зорилготой байна.

Дүрбэн жэлэй урда тээ болоһон президентын һунгалтын үедэ ехээр урагшагүйдэһэнөө һайн һанажа байһан дээрэһээ парти доторхи хархис ба жиирэй бүлэглэлнүүдэй алиндаиьшье таарууштай һунгуулиин программые республиканецууд мүнөө табиһан байна. Тус программа соо коммунизмда эсэргүү хуушанай үзэлнүүд дабтагдана, голдуутеризмын ба Даллесай үзэл бодолой үлэгдэлнүүд үшөө зайсуулагдаагүй байна.

«Американ общестевые бүхы бэрхэшээлнүүдһээнь гаргахабди» гэжэ найдуулхаһаа республиканецууд сээрлэнэгүй. Зүгөөр иимэ хооһон хубхай мэдүүлгэнүүд буржуазна партинуудай һунгалтын урда тээхи уялга[...] оройдоо дүүргэгдэдэггүйе мэдэ[...]һан американ һунгагшадые эт[...]жэ шадахагүй байна.

Үгытэй ядуу американецууд[...]рюулан, ямаршье бодото юумэ [...] республиканецуудай програм[...]раалнагүй гээд Майами-Бичтэ [...] США-дахи негрнүүдэй хүдэлөө[...] тэлбэрилэгшэдэй нэгэн Раль[...]нети корреспондентнүүдтэ мэд[...] Вьетнамдахи дайн байлдаае б[...]ха, үгытэй ядуугаар һуудаг [...]канецуудай байдал тухай асу[...] республиканска съездын зүбшэ[...]сэнгүй гараһаниинь урма т[...] гээд тэрэ хэлээ.

Съездын делегадуудай ор[...] гурбан процентнь негрнүүд, [...] негрнүүд-республиканецуудай [...]нөөр түлөөлэгдэһыень буру[...]гые съезд оройдоошье хэрэг[...]гараа.

Дуунай түлөө шанга тэмсэл[...]дын забһарлалгын үедэ үргэл[...] президентын тушаалда канди[...]лохые хүсэдэг али нэгэ хүни[...]жэхыень делегадуудые баа[...] тулада политическэ үгэсэл[...]шье болоно.

Расис Родезиин хара шарайта спортсмен стадионууд, спор[...]талмайнууд дээрэ гаража шададаггүй. Утын замда гүйдэг М[...] Канда Гвело-Селукве гэжэ түмэр замай лини дээрэ гүйжэ[...] зэһэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Матнас Канда паровозтой зэргэлэн гүйнэ.

АП-гэй—ТАСС-ай телеф[...]

Зунай сэнгүү үдэр
Унайн утаан хөөрэнэ.
Дулаан нугаяа зубшаад,
Улаан сэсэгүүд дуурана.

Голой торгон нюргые
Гоёор мүнгэлнэ наран.
Шуран онгосын һэлюур
Шурд шурд дэлинэ.

Урилдаад гээд тэндэһээ
Урихан басагад дуудана.
Шангала гээд саанаһаань
Шамбай хүбүүд яарана.

Сэлэнгын түргэн һэжүүртэ
Сэнгүү даа һэрюухэн.
Амаралтын энэ үдэр
Аялга дуун солгёохон.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Эбдэршэгүй бата нэгэдэл» гэһэн «Правда» газетын түрүү бэшэг. Хүдөө ажахын шэнжэлэл. «Республикын ажалай алхам» гэһэн гаршаг доро информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: [...]дай хиналтын комитедэй хү[...]мэридэ зорюулагдаһан ту[...] хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда: [...]дэм наукын хүгжэлтэдэ зор[...]лагдаһан АПН-эй матер[...]нууд. Дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: [...]таг нютагай һонин. Соно[...]нууд.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-5[...] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора [...] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-3[...] 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности [...] строительства—61-35, советского строительства и быта—69-5[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, [...]формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин[...] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ типография Управления по печати при Со[...]вете Министров БурАССР.

Н-01766. Зак. № 809.